

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 5 (45-ieji metai) 1986 SAUSIO - JANUARY 30 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

(hn)

ERDVĖLAIVIO KATASTROFA

Š. m. sausio mėn. 28 d. 11 val. 29 min. ryto, vos pakilęs į erdvę, po 75 sek. sprogo JAV-ių erdvėlaivis Challenger. Tragedijos priežastys dar nežinomos. Žuvo 7 asmenų įgula, jų tarpe 2 moterys. Viena moterų buvo gimnazijos mokytoja, kuri turėjo pravesti 2 gamtos mokslų pamokas iš erdvės.

JAV IR LIBIJA GRASINA VIENA KITAI

JAV-ių karo laivyno du lėktuvnešiai su nemaža kitų karo laivų palyda atlieka manevrus Viduržemio jūroje netoliese Libijos. Libijos diktatorius Khadafy paskelbė visuotiną kariškos parengties stovį ir įsakė visoms savo krašto ginkluotoms pajėgoms užpulti ir sunaikinti priešą, jeigu tai būtų reikalinga. Neatrodė, kad Amerika tokio grasinimo išsigando, nes jos laivai ir lėktuvai, kaip tvirtinama Washington'e esą pasirodę įplaukti ir į Sidros įlanką, kurią Khadafy tvirtina esant Libijos teritoriniais vandenimis, o JAV-ės ir kitos Vakarų valstybės laiko tarptautiniais vandenimis. Kol kas keliolika kartų susitiko tiktai abiejų kraštų karo aviacijos lėktuvų daliniai, bet visais atvejais Libijos lėktuvai amerikiečių nepuolė, bet pasitraukė.

DAR VIENA AUKA

Praeitų metų gruodžio mėn. 27 d. Vienos aerodrome įvykdyto teroristų užpuolimo metu iš sunkiai sužeistųjų mirė dar viena keleivė mokytoja Elisabeth Krieger, 26 metų amžiaus. Tuo pačiu metu ir Romos aerodrome buvo teroristų nužudyta 16 asmenų. Tokiu būdu abiejuose aerodromuose nužudyta iš viso 20 asmenų. Bent trigubai daugiau lengviau ar sunkiau sužeista. Izraelio gynybos ministeris tvirtina dabar, kad šie teroristai buvo apmokyti Sirijoje ir iš jos pasiųsti atlikti užpuolimus Romoje ir Vienoje, o ne Libijoje, kaip anksčiau buvo įtarta ir kaip tebetvirtina JAV-ių vyriausybė.

SVARBŪS PASITARIMAI

Vėliausiomis žiniomis, kaip kad praneša Reuterio žinių agentūra iš Londono, Jordano karalius Hussein'as ir PLO vadas Arafat'as netrukus susitiks aptarti galimybių taikiam arabų ir žydų problemų išsprendimui Viduriniuose Rytuose. Tos pačios žinių agentūros tvirtinimu, pasitarimai būsią labai svarbūs, nes galėsią nulemti visą ateities įvykių raidą.

ARGENTINOJE STREIKAS

Praeitą savaitę Argentinos tarnautojai ir darbinin-

kai išėjo 24-kių valandų streikui, sustabdydami visą šalies ekonominį gyvenimą. Profesinės sąjungos suorganizavo šį streiką, protestuodamos prieš vyriausybės paskelbtą griežtų suvaržymų bei taupymų planą, siekiant kaip nors išmokėti nepaprastai didelės skolas užsieniui. Profesinės sąjungos gi reikalauja kad suvaržymai būtų ne tokie drastiški ir kad užsienio skolų kurį laiką reikia visai nemokėti, kol ekonominė padėtis pagerėsianti.

KANADOS DOLERIS DAR VIS SMUNKA

Nežiūrint visų Kanados vyriausybės dedamų pastangų Kanados dolerio vertė nusmuko iki rekordinio žemiausio lygio - vienu metu šios savaitės pradžioje už vieną JAV-ių dolerį reikėjo mokėti net 1 kanadietišką dolerį ir 43 centus (o kai kur ir daugiau). Kanados dolerio vertė lyginant jį su amerikietišku doleriu, nukrito žemiau 71 cento (apie 70.70 centų ir mažiau). Ekonomistai ir finansininkai mano, kad dėl to esą kalti įvairūs spekuliantai, kurie JAV-se pardavinėja didžiulius kiekius kanadietiško dolerio, išgydami už juos amerikietiškus dolerius, kurie šiuo metu irgi šiek tiek nusmuko prieš japoniškąjį jeną ir Vakarų Vokietijos markę ir, ekspertų manymu, dar kiek smuksią. O Ottawoje girdisi balsų, kad kanadietiško dolerio esą nebeverta dirbtinai ramsyti. Todėl šią savaitę Bank of Canada sumažintos palūkanos iki 10.33 nuošimčių kai kurių finansininkų ir ekonomistų nuomone ir esąs ženklas, kad Kanados vyriausybė nutarusi kandietiškam doleriui leisti pačiam susirasti savo vertę, laisvai konkuruojant tarptautinėje finansinėje rinkoje. To pasekoje tų pačių ekspertų nuomone Kanados doleris galės nukristi ateityje net iki 65 centų amerikietiško dolerio vertės.

IŠLEIS 400,000 ŽYDŲ IŠ SOVIETŲ SĄJUNGOS

Edgar Bronfman, Pasaulinio Žydų Kongreso (World Jewish Congress) pirmininkas ir pasaulyje didžiausios eančios Montrealyje, alkoholio gamybos pirmininkas bei vienas vyriausių jos vadovų, gyvenąs New Yorke, š. m. sausio mėn. 27 d. pareiškė spaudos atstovams Jeruzalėje, kad Sovietų Sąjunga svarstanti planą skraidinti žydų emigrantus tiesiai iš Sovietų Sąjungos į Izraelį, aplenkiant Vieną. Anksčiau Vienon atgabentųjų Sovietų žydų nemaža dalis, vieton keliavę į Izraelį, patraukdavo į New Yorką. Bronfman'as pažymėjo, kad jis ma-

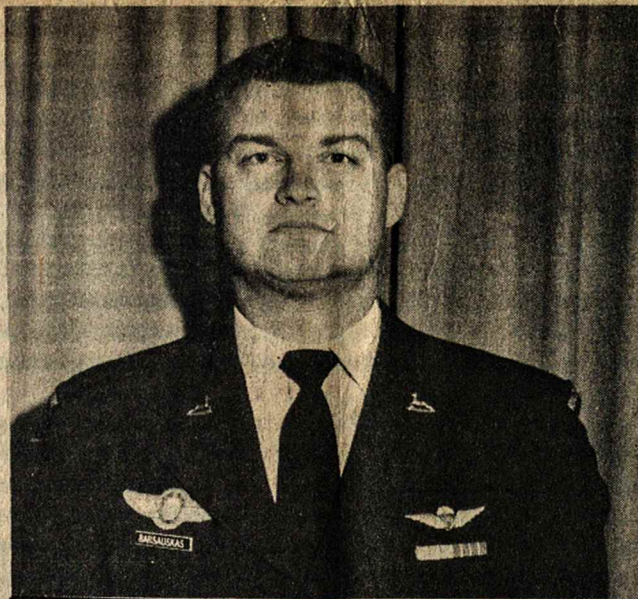
naš, jog sovietai tartųsi dėl apie dviejų milijonų žydų gyvenančių Sovietijoje, likimą, nes Kremlius tikis, žydų didelė įtaka Amerikai galinti paveikti JAV-ių vyriausybę pasidalinti dar daugiau aukštosios technologijos žiniomis su sovietais ir net paveikti derybas dėl ginklų kontrolės. Izraelio ministeris pirmininkas Peres mano, kad apie 400,000 žydų keltųsi į Izraelį, jei nebūtų dabartinių suvaržymų. Bronfman'as tvirtino nedavęs sovietams jokių pažadų.

Jis buvęs pakviestas Sovietų vyriausybės tartis dėl Sovietų Sąjungos žydų praeitųjų metų rugsėjo ir gruodžio mėnesiais. Praeitais metais iš Sovietų Sąjungos buvo išleista apie 1000 žydų. Tuo tarpu 1979 metais išvyko net 51,000 žydų. Niekas, žinoma, nei mini, nei domisi kitų tautybių žmonėmis, kurių iš Sovietų rojaus teisleidžia vieną kitą dešimtį. Pavergtieji ir skurdžiai, deja, visais laikais ir visur buvo bebalsiai.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS PRANEŠA, KAD PALŪKANŲ SKIRSTYMAS 1986-TIEMS METAMS ĮVYKS BALANDŽIO MĖNESI. JIS BUS VIENKARTINIS.

AUKŲ PRAŠYMAI turi būti paduoti IKI 1986-tųjų metų VASARIO 28-tos dienos.

Prašymus siųsti: K.L.F., 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont., M6P 1A6.

MAJORAS L.K. BARSAUSKAS

KANADOS LIETUVIS NATO TARNYBOJE

Majoras Laisvydas K.Baršauskas atlieka tarnybą Royal Canadian Dragoons (RCD) of 4 Canadian Mechanized Brigade Group (4CMBG) Lahr'e, Schwarzwald, V. Vokietijoje. Jis gavo Bakalauro laipsnį iš geografijos ir politinių mokslų, iš Manitobos Universiteto. Studijavo atliekamu nuo tarnybos laiku Vokietijoje, vadovaujant prof.dr.Bernhard Metz, Freiburgio Universitete ir su dr.Lawrenz Van Cäsele Heidelbergo Universitete. Majoras L.Baršauskas yra baigęs Canadian Land Forces Command and Staff Kolegiją Kingston'e, Ont., Kanadoje.

Majoras L.Baršauskas yra tankų skvadrono Leopard vadovas, tarnauja šeštus metus NATO sekcijai V.Vokietijoje. Jis su žmona ir 3 dukterim gyvena Lahr'e - Schwarzwald, o jo ir jo žmonos (Lindos Gudaitės) tėvai gyvena Montrealyje.

SPORTO ISTORIJAI DAR REIKIA ŽINIŲ

Nežiūrint paskutinio /1985 m. pradžioje/ ir viešo prašymo žinių Sporto Istorijai, esame priversti dar kartą kreiptis į sportinę visuomenę ir darbuotojus.

Šiuo metu trūksta sąrašo asmenų, kurie buvo išrinkti ir sudarė ŠALFAS-gos Garbės Teismus ir Revizijos Komisijas 1952m., 54, 56, 59, 61 ir 1968 metais. Iki dabar, kreipimasis į mūsų dabartinius ir buvusius Vyr. Sporto Organus ir taip vad. "generalinį sekretoriatą", buvo bergždžias.

Drįstame dar kartą viešai kreiptis į Bostono ir Clevelando sportų besidominčią visuomenę prašydami bent kokių informacijų apie Bostone ir Clevelande esančių mūsų sporto klubų veiklą.

Prašome žinių apie buvusią veiklą Brocktone, Worcesteryje, Philadelphijoje ir ōmahoje.

Žinių ir nuotraukų /tikslai su parašais/ laukiame iki 1986 kovo 1.

Žinias prašome siųsti sekančiais adresais:

Pranas Mickevičius,
4831 S. 23 rd Str.
Milwaukee, Wisconsin, arba
53221, USA

Sigitas Krašauskas,
32 Pasadena Gardens,
Toronto, Ontario,
M6S-4R5
Canada.

PRANEŠA ALTA

KOMUNISTŲ GENOCIDO AUKOS HOLOCAUST MUZIEJUJE

Plačiai skaitomas dienraštis "Chicago Sun-Times" gruodžio 2 d. išspausdino kun. Juozo Prunskio laišką, kad su JAV moraline ir materialine parama Vašingtone organizuojamas Holocaust muziejus, kur bus dokumentuoti atžymėtos nacių vykdymo genocido aukos. Laiške reikalaujama, kad tame pat muziejuje būtų reikiama pagerbtos ir Sovietinio genocido aukos, kurių nebuvo mažiau, kaip nacių nužudytųjų, juo labiau, kad Sovietai ir dabar vykdo genocida Afganistane ir kitur.

Šis reikalavimas svarbus ir jį reikėtų kelti spaudoje bei ryšiuose su Vašingtono Vyriausybės ir kongreso žmonėmis.

PREMIJAS LAIMĖJUSIEJI MOKSLEIVIAI

"Kodėl aš turiu priklausyti lietuviškos organizacijoms?". Šitokia tema lituanistinių mokyklų auklėtiniams Amerikos Lietuvių Taryba buvo paskelbusi rašinių konkursą. Vertinimo komisija, susidedanti iš Juozo Plačo, Indrės Tijūnėlienės, Gailutės Vailiulienės, Nijolės Nausėdienės ir Marijos Smilgaitės premijas paskyrė: po 100 dol.: Aidai Bublytei ir Aldonai Bobelytei, po 75 dol. Rimai Iešmantaitėi ir Juozui Vičiuliui; 50 dol. Dailei Grigaitytei; po 25 dol. Inai Šilgalytei, Elenai Tijūnelytei, Vaivai Vingaitaitei ir Gyčiui Vygantui.

Premijų mecenatas-ALT informacijos direkt. kun. dr. Juozas Prunskis. Premiją laimėję moksleiviai lanko šias lituanistines mokyklas: Šv. Kazimiero mok. Clevelande, vedėja Stefanija Stasiene, Dariaus Gireno mokykla Čikagoje, vedėjas Juozas Plačas, Čikagos aukštesniąją mokyklą, direktorius Juozas Masilionis, Saulės mokyklą St. Petersburg, vedėja Marija Peteraitėnė, Donelaičio mokykla Čikagoje, vedėjas Julius Širka.

PRANEŠA ELTA

ŠVEICARIJA IR TOLIAU NEPRIPAŽISTA PABALTIOJO VALSTYBIŲ ĮJUNGIMO

Šveicarijos vyriausybė vėl pabrėžė, kad ji nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimo į SSRS-ą. Tai buvo pareikšta užsienio reikalų ministerijos politinio skyriaus atstovo atsakyme gruodžio 11 d. VLIKO pirmininkui dr. K. Bobeliui ir jo laišką, kuriame jis prašė pameri Lietuvos nepriklausomybės reikala ryšium su Regano - Gorbačovo susitikimu Ženevoje. Prie laiško buvo prijungti priedai: Memorandumas Baltijos Tribunolui; Baltijos Tribunolo Manifestas, ir VLIKO laiškas prezidentui Reganui.

Šveicarijos vyriausybė, atsakydama į VLIKO laišką, rašo, kad "Šveicarija niekad nepripažino trijų Pabaltijo respublikų įjungimo į Sovietų Sąjungą ir ji neketina keisti šį nusistatymą, Šveicarijos valdžios atstovai yra dažnai pabrėžę individų ir tautų laisvės svarbą. Savo susitikimuose su generaliniu sekretoriumi Gorbačiovu Ženevoje, (Šveicarijos) prezidentas Furgler ypač pabrėžė neatjungiamą ryšį tarp laisvės ir tarptautinio saugumo."

Panašus atsakymas pasiųstas ir Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkui, Narcizui Prielaidai.

BRITŲ DIPLOMATĖS ATSIMINIMAI APIE PABALTIOJO UŽGROBIMĄ

Buvusi britų diplomate Peggie Benton parašė savo atsiminimus apie paskutiniąsias Pabaltijo valstybių laisvės dienas, Baltic Countdown, kuriuos pernai išleido Londono leidykla Centaur Press. 1940-tų metų vasarą Peggie Benton darbavosi Didžiosios Britanijos pasiuntinybėje Rygoje. Autore giliai užjaučia pabaltiečius ir tiksliai atvaizduoja jų pavergimą. Knygos pratarinę parašė žymus anglų istorikas ir Rytų Europos žinovas Edward Crankshaw. Jis vadina Pabaltijo valstybių sunaikinimą "viena liūdniausių užmirštųjų tragedijų mūsų laikais".

LIETUVIŠKOS TEMOS BUDAPEŠTO KULTŪROS FORUME

Lapkričio 25 d. Budapešte pasibaigusiame Tarptautiniame Kultūriniame Forume iškilo ir Lietuvos reikalai. JAV delegacijos narys, indenų kilmės amerikiečių rašytojas William Least - Heat Moon užklausė Sovietų Sąjungos, kodėl ji kalina penkių rašytojų, įskaitant lietuvių Gintautą Iešmantą. Sovietų atstovas arogantiškai atsakė, kad amerikietis nieko nenusimanas apie sovietų rašytojus.

Kalbėdama apie "kultūrinius ir istorinius paminklus," amerikiečių atstovė Nancy Coolidge pareiškė: "Sovietų Sąjungos nerusiškose dalyse, valdžia sąmoningai kreipia mažiau dėmesio į tautinius paminklus, kurių temos nesutampa su oficialiaja Sovietų istorija. Tai ypač akivaizdu Estijoje, Lietuvoje ir Latvijoje, kur su prieš 1940 m. istorija susiję paminklai ir istorinės vietovės geriausiai atveju ignoruojamos ir laikiniais atvejais sunaikinama."

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išukimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed,
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$20,-
Rėmėjo - \$25,-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomoni. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

NAUJA INFORMACIJA APIE LIETUVIUS POLITKALINIUS

Apie poetą Gintautą Iešmantą savaitraštyje Commonweal (N.Y., 1985.X.4.) praneša "Amnesty International" veikėja Mary Pentcheff, kurios grupė (42, JAV stengiasi jam padėti. Nepaisydamas nuolatinių bausmių, jis teberašo. Po dešimties dienų bado streiko, jis buvo prievarta pamaitintas ir pasiųstas į sunkų darbą nepaprastame šaltyje. Praėjusių metų liepos mėnesį KGB vėl tardė Iešmantą ir jo šeimą. "Amnesty International" nariai būgštuoja, kad jam grėsia baudžiamosios stovyklos psichiatrinė ligoninė. Raginama jam rašyti šiuo adresu:

SSSR
RSFSR Moskva
uvht 5110/o VS-389/36
IEŠMANTAS, Gintautas
Union of Soviet Socialist Republics

Biuletenis USSR News Brief (1985. .15.30; .15) informuoja apie kitus politinius kalinius. Baliai Gajauskui, kuris dabar yra ypatingo režimo stovykloje VS-389/36-1, atimta teisė pasimatyti su savo artimaisiais. Šių metų gegužės mėnesį Viktorui Petkui pirmą sykį po dviejų metų leista pasimatyti su savo žmona. Liepos mėnesiui baigiantis, dabar nutrėmimo esantis Antanas Terleckas gavo mėnesį atostogų. Jam buvo leista iš Magadano rajono apsilankyti Vilniuje ir dalyvauti brolio laidotuvėse. Mėnesiui pasibaigus, jį paliko Vilniuje, nes jam reikėjo eiti į ligoninę. Dabar jau jis išėjo iš ligoninės, bet, dėl nežinomų priežasčių, tebėra Vilniuje.

P.E.N. Klubo Kalinamųjų Rašytojų sąrašė yra šie lietuviai:
Balys GAJAUSKAS -USSR,618263, Permskaja obl., Čusovskii raion, pos. Kučino, Uchr. VS-389/36-1
Gintautas IEŠMANTIS - Adresas kaip Gajausko, tik pabaigoje VS-389/36.
Viktoras PETKUS -kaip Gajausko. Žmona: B. Dauguviečio 10/1, Vilnius, Lithuania, USSR.
Vytautas SKUODIS -USSR, 431200 Mordovskaja ASSR, Tenguševskii raion, pos. Baraševo, Uchr. ZhKh-385/3-5
Julius SASNAUSKAS -(nutremtas)-USSR, 636600 Tomsk raion, pos. Parabel, Ul. Sovietskaja, 147a.
Antanas TERLECKAS -USSR, 686410, Magadan-skaja obl., Omsukchanskii raion, pos. Industrialny, ul. Sportivnaja, 5 kv. 17.
Dr. Algirdas STATKEVIČIUS -USSR, 700058, Uzb. SSR, g. Taškent, Uchr. Uya-64/IZ-1. (Elta)

OPIU REIKALU

Sportas yra mūsų išeivijos jaunimo problema, reikalinga rimtų tėvų, mokytojų, sportininkų ir visuomenės pastangų. Dažnai girdime nusiskundimus, kad, lietuviškasis jaunimas neišnaudoja progų sveikai praleisti laisvalaikius. Televizija ir gatvė yra suviliojusi nemažą dalį jaunimo.

Reikia sutikti, kad dar turime žmonių, kurie rūpinasi mūsų jaunosios kartos fizinio auklėjimu ir intelektualio ugdymu. Šiandien jaunuoliai turi būti nukreipiami į sporto klubus, kur sudėtingi įvairūs susitikimai su treneriais ir varžovais ruošia sportininką.

Kad ir nenoromis rungtyniaavimas, žaidimas verčia sukaupti visas dvasines ar fizes jėgas pergalei. Galima sakyti, kad klubuose išaugę ir subrendę jaunuoliai pasilieka draugais visą gyvenimą. Dažnai jų vaikai ir vaikaičiai žaidžia už tą patį klubą ištisus dešimtmečius. Čia jau galima kalbėti apie tautinio sąmoningumo išlaikymą išeivijos lietuviškame jaunime.

Turime nemažai lietuvių sporto žvaigždžių, kuriuos įrašome į istorijos lapus ir didžiuojamės jų vardais. Sportas yra lyg upės srovė, kuri nestovi vietoje, bet plaukia su naujais veidais ir viltimis. Vienu akies mirksniu kinta situacija ir pergalės džiaugsmą, žiūrėk, užtemdo pralaimėjimas. Tuomet išryškėja tikrieji sporto auklėjimo pagrindai, charakteris, ryžtas, valia ir susitvardymas.

Fizinio auklėjimo perspektyva verčia mus giliau ir visapusiškiau suprasti esamą padėtį. Nepaslaptis, kad lietuviai sportininkai neturi visuomenės pritarimo užnugario. Taip pat ne paslaptis, kad lietuviai sportininkai yra atlikę milžiniškus lietuviškumo išlaikymo ir reprezentacijos darbus. Tėvai, mokytojai ir visuomenės vadai yra tiesioginiai atsakingi už nesveiką ir be valios užaugintus jaunuolius. Vargš tam kraštui, kur neegzistuoja sportas.

Pr. Berneckas

2 psl.

LITHIANIA -LIETUVA - PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS išleistas, spalvotomis nuotraukomis iliustruotas anglų kalba LANKSTINUKAS, trumpai ir vaizdžiai supažindinantis svetimtaučius su Lietuva: jos garbinga praeitimi ir tragiška dabartimi. Didesnis lankstinukų skaičius buvo pasiųstas n e m o k a m a i jo pageidavusiems Lietuvos konsulams Los Angeles ir Čikagoje. Organizacijos ir pavieniai asmenys, norintieji platinti lankstinuką svetimtaučių tarpe, gali jį įsigyti savikaina (10 centų, plus persiuntimo išlaidos) PLB būstinėje, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, IL. 60636, USA.

(Žemiau- taip atrodo lankstinuko viršus)

LIETUVOS STEIGIAMAJAME SEIME

Atstovų rinkimai vyko į atsistačiusios Lietuvos seimą 1920 m. balandžio 14-15 d.d. Juose dalyvavo daugiau kaip 90% visų turinčių teisę balsuoti piliečių.

Didelės itakos turėjo bendra to laiko demokratinė nuotaika ir 1918.I.8 JAV prezidento Y. Wilsono deklaracija, kurioje buvo paskelbta visoms tautoms apsisprendimo teisė. Šios deklaracijos interpretacijoje įsakmiai pabrėžta, kad pasiskelbusios nepriklausomomis tautos turėtų šaukti steigiamuosius seimus savo valstybinei santvarkai nustatyti.

Visi įsijungė į atsistatėnčios nepriklausomos Lietuvos organizacinį darbą, įskaitant jaunimą ir moteris.

Kaip viename straipsnyje pabrėžė istorikė V. Sruogienė: "Į Steigiamąjį Seimą buvo išrinkti 112 atstovų kurie šitaip pasiskirstė pagal politines partijas: Krikščionių demokratų bloko buvo 59 atstovai, jų tarpe 6 moterys, Valstiečių liaudininkų bloko - 29 atstovai, kurių tarpe 2 moterys, Lietuvių socialdemokratų partijos - 12 atstovų, žydų - 6, lenkų - 2, vokiečių - 2, nepartinų - 2 atstovai. Viso moterų pateko į Steigiamąjį Seimą aštuonios atstovės.

Tuo laiku už moterų politinių teisių lygybę su vyrais dar tebekovota didžioje Vakarų valstybėse. Lietuva, kitų laikyta atsilikusi kraštu, šiuo klausimu atsidūrė pirmųjų eilėje: mūsų moterims teises pripažino jau Laikinosios vyriausybės išleistas įstatymas 1919 metais, tuo tarpu visos Jungtinių Amerikos valstybių moterys gavo politines teises tik 1920.VII.26, o Anglijoje, kur anksčiausiai ir karščiausiai už tas teises kovojo sufražistės - tik 1928 metais.

Moterų dalyvavimas Steigiamojo Seimo rinkimuose daug prisidėjo prie krikščionių demokratų partijos laimėjimo - ji pravedė didžiausią atstovų skaičių. Moterys, paprastai religingesnės už vyrus, buvo didesnėje kunigų įtakoje. Liberališkųjų partijų vadovai dar prieš rinkimus buvo tai numatę ir reikė susirūpinimo dėl rinkimų rezultatų. Tačiau ištikimi demokratiniams principams, nebandė siaurinti įstatymų, kad aprėžtų moterų teises. Retai kuriame krašte rinkimai į parlamentus praedavo taip sąžiningai, kaip tai buvo padaryta Lietuvoje. Tą gražiai paliudijo Juozas Tumas Vaižgantas:

"Per rinkimus visur esti netvarkos, net labai kultūringose šalyse. Tai pas mus - tik, ačiū Dievui, kad be blogo apsiėjo: be papirkimų, be muštynių, gal ir gyvybės prakišimo".

....Lietuvos Steigiamasis Seimas susirinko Kaune 1920.V.15. Iš viso krašto suvažiavo į laikinąją sostinę tautos išrinktieji atstovai ir atstovės. Buvo pavasaris, miestas skendo žalumnyuose, žydėjo alyvos, gėlės. Nors lijo smulkus lietus, "...Upas buvo toks, lyg kažin kas mistiška, slapta tą dieną darysis," - rašė Vaižgantas".

Steigiamojo Seimo nariai susirinko miesto teatro salėje. Patalpa buvo kukli, taip pat ir atstovai atrodė kukliai, daugumoje dar karo išvarginti ūkininkai. Atsilankė ir svetimų valstybių diplomatai: Anglijos, Prancūzijos Vokietijos, Latvijos. Susijaudinę atvyko tautos veteranai, lenkų pavergti Vilniaus ir dar iš vokiečių neišsivadavusios Mažosios Lietuvos atstovai (dar tik svečiai), žurnalistai, seni ir jauni patriotai. Prie durų budėjo garbės sargyba, įautėsi pakelta nuotaika.

Pirmasis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona atidarė Steigiamojo Seimo posėdį turininga kalba, kurią užbaigė šiais žodžiais:

"...Atiduodama valdymą Steigiamajam Seimui, Laikinoji valdžia linki kuo didžiausios kloties jo darbams, gėdžiai, kad Steigiamojo Seimo nariai, išrinkti Lietuvos visuomenės valia, tesėtų įvykdyti jos troškimus, gėdžiai, kad jam darbuojantis, stiprėtų ir įsigalėtų Lietuvoje visos piliečių dorybės, kurios yra reikalingos kuriant nepriklausomą valstybę ir ją saugojant nuo priešininkų.

APIE NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VALIUTĄ

Atsistačiusios nepriklausomos Lietuvos valstybės Steigiamasis Seimas 1922 m.VIII.9 d. priėmė Lietuvos valstybės valiutos projektą. Litas-padalintas į 100 centų. Jo pavadinimas buvo sudarytas iš pirmų trijų raidžių Lietuvos pavadinimo lotynų ir kitų svetimų kalbų, pridedant lietuvišką galūnę-as. Oficialiai litas pagrįstas auksu, buvo įvestas 1922.X.I d. ir apyvartoje pasirodė sekančią dieną, pirmadienį.

Iki tol Lietuvoje kursavo vadinamieji ost-p pinigiai - rublis, markė bei auksinai. Ostpinigiai buvo keičiami Lietuvos valdžios nustatyta verte iki 1922.XII.31 d. Popierinius pinigus leido Lietuvos Bankas, o monetas leido valstybės išdas- finansų ministerija.

Banknotai pradžioje buvo spausdinami Berlyne, Prahoje, o nuo 1924 m. pagal Lietuvos Banko užsakymą, spausdino Anglijos Broadbury ir Wilkinson & Co.Ltd.firma.

Stambiausi banknotai- po 500 ir 1.000 litų buvo paleisti apyvarton 1925-26 m.

1939.XII.31 d. apyvartoje buvo 165,93 milijonų litų banknotų. Pirmasis nepriklausomos Lietuvos monetas valstybės išdas nukaldino Anglijoje 1925 m. Jos buvo vario-aliuminijaus mišinio ir sidabrinės-pusiau sidabro ir vario. 1939.XII.31 d.sidabrinų lito monetų buvo 34,85 milijonų litų vertės ir smulkių centinių monetų- 5,05 mil.litų.

Iki pat Sovietų Rusijos bolševikų okupacijos litas išlaikė savo aukso lygį, nes visą laiką buvo keičiamas į auksą.

Sovietų valdžios įsakymu, litas buvo galutinali išimtas iš apyvartos 1941.III.25 d. Banknotai sudeginti, o dauguma monetų okupantai išsivežė į Maskvą. Tų monetų, kurių nespėjo išsivežti (apie 15 milijonų litų) pagrobė užėję kiti okupantai-hitlerinės vyriausybės vokiečiai 1941 m. (pagal "LE",XVI t.).

(Dedami Lietuvos valiutos pavyzdžiai)

Remdamasis Steigiamojo Seimo įstatymu, skelbiu Steigiamąjį Seimą esant atidarytą ir prašau vyriausiąjį jo narį imti pirmininkaujančio Seimui vietą.

Valio nepriklausoma Lietuvos Valstybė!"

Po to didžiai nusipelnusių Lietuvai Gabrielė Petkevičaitė (Valstiečių liaudininkų atstovė) užėmė pirmininkės vietą ir pakvietė sekretoriauti jauniausiąją - Oną Muraškaitę (Krikščionių demokratų atstovę).

G. Petkevičaitės kalba taip pat buvo gili ir prasminga. Štai ištraukos:

"...Laiminga esu, kad likimas man suteikė tos didelės garbės atidaryti šandien mūsų nepriklausomos Tėvynės Steigiamojo Seimo darbus ir šalies šeiminių vardu pasveikinti čia susirinkusius.

Ilga juk ir be galo sunki buvo mūsų tautos kelionė, kol priėjo me laisvės slenkstį...

...nors ir netenka mums patiems, šalies šeiminių, Steigiamajam Seimui, dar šandien susirinkti mūsų tėvynės sostinė, Vilnių, nenusidėsiu, tur būt, tautos valiai, čia mane pastačiusiai, jei pirmu savo uždaviniu laikysiu tart geros valios žodį broliams, atskirtiems nuo mūsų fronto juosta, ir kviesti juos širdimi dalyvauti drauge su mumis šios dienos iškilmeje. Atsiminkim ir amerikiečius ir visus kitus, kurie priversti buvo tėvynę palikti tik dėl to, kad jie kėlė balsą prieš daromą mūsų tautai nuoskaudą.

Nors mintimis ir troškimais būkim visi šandien drauge. Tenestinga tame mūsų susijungime nei vieno tautos darbuotojo ir krašto laisvės kovotojo. Paminėkim ir tuos kovotojus, kurie atsigulė į karstą, nesulaukę tos didelės šventės...

Būkim kultūringi visur ir visuomet, o jeigu tektų mūsų tautai dar imtis ginklo, tai vien priešui besikėsiant mums pulti. Šiaip suprantam gerai, jog mūsų likimas, mūsų rankose, kad tik savo jėgomis turim gydyti senąsias savo žaizdas ir savo nenuilstamą ir organizuotą darbą iš milijardinių karo padarytų mums nuostolių. O mes, atstovai, dirbdami čia savo didįjį darbą, dirbkime jį nei akies mirksniui neužmiršdami, jog mes esame čia tik savo krašto žmonių valios vykdytojai. Dirbkime tą darbą taip, kaip reikalauja tie, kurie mes čia siuntė."

Baigusi pirmininkę paskaitė sveikinimus. Po trumpos pertraukos pagal iš anksto padarytą susitarimą, išrinktas Steigiamojo Seimo Pirmininkas Aleksandras Stulginskis (Krikščionių demokratų bloko atstovas). Jis padarė išsamią politinę ir ūkinę apžvalgą ir perskaitė Lietuvos nepriklausomybės deklaraciją. Visi dalyviai atsistoję jausmingai sugiedojo Tautos himną.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

JALTOS AUKOS

(t e s i n y s)

Sovietai suskato pasikviesti parinktus žurnalistus satvykti i Rusiją ir prvesti su vyrais pasikalbėjimus. Bematant suimtieji buvo surinkti specialiam tikslui Leningrade. Čia juos gerai maitino 2 mėnesius,leido užsiauginti plaukus,aprengė gerais rūbais. Švedų žurnalistai atvyko, apklausinejo vyrus ir taip sužinojo, kad gandai apie jų gyvenimą buvo neteisingi: visi jie laimingai gyveno savo namuose ir išreiškė pasipiktinimą buržuaziniais šmeižtais, skelbiamais apie juos. Švedams tai padare įspūdi, ir sugrižę namo žurnalistai paskelbė atšaukimą anksčiau parašytu žinių. Ko jie nežinojo,tai kad jūreiviams buvo pranešta, jeigu jie kalbės, kaip įsakyta, jiems bus suteikta privilegija: nebus pakartota bausme pirmosios terminui užsibaigus. Ir gaus kulką i pakaušį, jeigu pasakys teisybę.

L i e c h t e n s t e i n ' a s

Liechtenstein'e drama prasidėjo staigiai. 1945 m.gegužės 2 diena, vėlai vakare vietos pasienio policijos vadui praneše, kad pulkas karių iš Austrijos ruošiasi pereiti per rubežių. Skubiai sušaukęs grupelę vyrų, kurie buvo jo žinioje, išvyko iš Schellenberg'o Feldkirch'o kryptimi. Priešais, iš abiejų pagrindinio kelio pusių pasirodė virtines apsiginklavusių pestininkų, o keliu lėtai važiavo dulkių apgaubta motorizuotųjų kolona. Policijos tarnautojų šaukiami įsakymai buvo arba ignoruojami, arba negirdimi. Nežiūrint, kad atvykusiųjų padėti ištirti grupelė buvo maža ir lengvai apginkluota,o atvykstančiųjų buvo daug ir stipriai apginkluoti, policijos vadas liepe paleisti išpejančius šūvius. Salvei nuskambėjus ir aidui iš apsupančių kalnų atsimušus, sustojo slysdamas automobilis, važiuavęs motorizuotos kavalkados priekyje.Jame važiavo atvykstančiųjų vadovybė. Iš jo iššoko karininkas, šaukdamas:" Nešaukite! Nešaukite! Čia yra rusų generolas!"

Išlipo pats generolas ir paėjo į priekį, ištiesdamas ranką pasisveikinti. Naugšto ūgio, švariai apsirengęs ir inteligentiškos išvaizdos. Jis prisistatė: majoras-generolas Boris Aleksiejevič Holmstron - Smyslovski. Buves jo Imperatoriškosios Didybės sargybos tarnyboje ir dabar I-osios Rusijos Nacionalinės Armijos vadas. Paskui jį važiuvsieji sustabdė mašinas, laukdami įsakymų. Virš jų plevėsavo balta, melyna ir raudona imperinės Rusijos vėliava. Mašinoje sėdėjo Rusijos sosto paveldetojas, didysis kunigaikštis Vladimir Cyrilovič, provaikaitis caro Aleksandro II-jo. Nustebę pasienio policininkai krapštėsi pakaušius ir nuskubėjo prie telefono paskambinti savo vyresniajam Schaanwald'e.

To nepaprasto atkeliavusio dalinio istorija tokia: Boris Smyslovski buvo gimęs Suomijoje 1897 m. Jis istojo į kariuomenę ir pasieke kapitoo laipsnio Imperatoriškosios Sargybos dalinyje .Po Civilinio Karo, kuriame jis kovėsi Baltųjų pusėje, emigravo į Lenkiją. Vėliau persikėlė į Vokietiją, lankė Karo Mokyklą- Kriegsakademie. Per visą tą laiką jis susidarė nuomonę, kad Rusija gali būti išlaisvinta tiktai užsieniui padedant, ir tam tikslui jis toliau dirbo. Kilus karui su Sovietų Sąjunga, Smyslovski tarnavo Rytų Fronte, vadovaudamas paruošiamam anti-bolševikinių rusų savanorių batalijonui.

Su laiku jo apmokomasis batalijonas išaugo iki

12 kovos bataljonų. Prisijungė r didelės grupės partizanų, operuojančių Sovietų linijų užnugaryje, iš viso apie 20.000 vyrų. 1943 m.pradžioje Wehrmacht'o vyriausioji vadovybė padidino batalijonus iki divizijos stiprumo, pavadindami "Sonderdivision R-Rusija". Smyslovski buvo pirmasis rusas, vadovaujantis kare anti-bolševikiniam rusiškam daliniui, kuris išliko reguliariame Wehrmacht'o sastate iki pat karo pabaigos. Jo karininkų dalį sudarė buvę jaunesnieji karininkai caro armijoje, kaip ir savanoriai bei buvę Raudonosios Armijos karininkai. Iš pradžią pasireiškė temperamentu ir pažiūru trintis, bet eventualiai Raudonieji ir Baltieji dirbo pilnoje harmonijoje: jie visi buvo rusai. Ir iki šios dienos Smyslovski kad jeigu vokiečiai butu vienodai gerai elgesi su visais paimtais i nelaisve rusais, nera jokio klausimo, ar tautines ir civilizuotos Rusijos idealas butu igijes jega ir visuotini pritarima tevyneje.

Tačiau, jau nuo 1943 m. jis suprato, kad Vokietija negali laimėti šio karo. Pralaimėjimas ties Stalingradu ir nacių vadovybės nesugebėjimas prvesti inteligentišką antikomunistinę politiką, neišvengiamai rodė Smyslovskį' ui, kad artinasi tikras pralaimėjimas. Lankydamasis Varšuvoje, jis susisiekė su Šveicarijos žurnalistu ir klause jo patarimo, kur ieškoti prieglobsčio Europoje, jeigu reikalai bloges. Kaip būtų Šveicarijoje?

Šveicaras jo minčiai nepritarė, nurodydamas, kad Šveicarijai gali būti sukeltas nepakeliamas spaudimas atiduoti pabegėlius. Patarė pabandyti Liechtenstein'a, kuris randasi Šveicarijos prieškambaryje. Tai mažas kraštas, nepriklausomas, turis tik muitų ryšį su Šveicarija. Ten būtų galima tyliai pratūnoti, kol audra apsimintų.

Karas slinko į pabaigą, ir 1945 m.kovo mėn., kai Himmler'is ir kiti nacių vadai pervėlai pradėjo bandyti per Vlasov'a ir kazokus sukurti nepriklausomusrusiškuosius alijantus, Smyslovski'o daliniai buvo pakelti iki I-osios Rusijos Nacionalinės Kariuomenės rango, o jis pats pakeltas į majoro-generolo laipsnį. Tai ivyko tuo metu, kai Buniačenko vede savo nepavykusią ataką prieš Raudonąją Armiją prie Oderio ir žygiavo į Prahą; ir kai kazakai bei Baltųjų Rusų pulkai kariavo atsitraukime iš Balkanų.

Skirtingi rusų ir ukrainiečių daliniai suėjo į Austriją, mažėjant Vokietijos galioje esantiems plotams. Išsiblaškius didesnei jo kariu daliai, Smyslovski su savo išlikusiais vyrais pasuko į Vakarus. Savo vyresnybei pritariant, jis bandė susijungti su emigrantų "Ruski Corpus" iš Belgrado ir Šapalov'o 3-ja divizija ROA. Bet ir tos schemos nepavyko ivykdyti, nes visas byrėjo netiketu greičiu. Smyslovski kalbėjosi telefonu su gen. Vlasov'u (jie buvo prieš tai susitike du kartu), ir painformavo jį, ką nusprendęs. Kalbėjosi nuoširdžiai, bet Vlasov'as nepakeitė savo plano ieškoti prieglobsčio Bohemijoje. Smyslovski jam priminė admirolo Kolčak'o likimą. Jį išdave čekai bolševikams 1920 m. Po to atsisveikino su Vlasov'u.

Su nedidele savo pasekėjų grupe Smyslovski pasitraukė į Feldkirch'ą, pačiuose Austrijos rytuose esanti miestą. Čia jis susitiko jaunąjį didįjį kunigaikštį, lydimą jo patarėjo generolo Voicekovski. Smyslovski sutiko, kad didysis kunigaikštis ir jo palydovai prisidetu prie jo, peržengiant rubežių. Tokiu būdu, paskutinis iš Romanovu gimines, globojamas senosios Rusijos vėliavos ir rusų kareivių, pradėjo kelionę prieglobstin. Netoli

The Invasion of Czechoslovakia

(ŠIS TEKSTAS BUS SUTRUMPINTAI ATSPAUSDINTAS IR LIETUVIŲ KALBOJE ŠIAME SKYRIUJE)

TEKSTAS PAGAL "X" PASAKOJIMĄ IR Mmo M. MATTHEWS VERTIMA

So our instruction continued. At the same time, lists were continually compiled: who was older than 45, who was sick, who was in prison, since they had gathered up anyone and everyone in a hurry and had set off to Poland. I remember that a driver of a representative in a town council was called up, then on the second day was "demobilized" by order of the representative. But no matter how many lists were drawn up, everyone who crossed the border, served 3 months from the first to the last day.

I don't know what mark we received for our "instruction", but on the 22-nd of August. (when the Warsaw Pact troops, on request of the Czech people, entered Czecholovakia) our unit was set on alert, and advanced with great speed to the border of East Germany. While our column was waiting we moved at a slow rate, but when we crossed the border into Germany on the mountain of Leben-Liben by the Oder, the column really picked up speed which sometimes was greater than 80-90 km./h. We travelled for around 24 hours and naturally the drivers were then in no condition to drive their vehicles further. However, the command was requesting company drivers to replace their state drivers and of course such people found, though one of the drivers found to drive an armoured truck, was inexperienced. At one of the turns he couldn't handle the machine, so he veered off the road and his 7 ton truck turned over. The column stopped and many sodiers ran off. Those with twisted legs or injured heads were examined, everyone was rounded up and the "iron coffin" was turned rightside up. As a result, 4 seriously wounded men and one corpse were left in the military hospital at Kotbus. It turned out that when the truck was turned over no-one noticed that on the side where it fell was a crushed helmet and the corresponding head of a soldier. When the machine was lifted the helmet and the head were like a pancake. After this we slowed down. The bosses arrived to inspect but nothing could be done and it was written off to "war". So we continued for another day and came close to Dresden where we met up with our tank drivers. We set up camp in the woods and began once again to take instruction. I did not know to what place we had travelled, since no-one told us. All attention was fixed on the events in Czechoslovakia, as our valiant armed forces were helping the Czechoslovak people deal with the "contras".

We stayed in Germany for two days. Here you could pay with rubles or marks, and you could take enough junk back with you to the Soviet Union to last the rest of your life.

But it didn't come out that way. On the evening of the second day all commanders were given maps of Czechoslovakia and told that night they were to glue them together into one large map. I was commander of my platoon and we worked together like horses all night. By morning of course everything was ready. In the morning everyone received amunition and tne platoons loaded it on their vehicles. (Every platoon of 22 men had a vehicle). The soldiers didn't know what to do, especially the tank soldiers, since few of them could actually shoot. On the road, instruction was given to explain how to shoot and how to load.

Soon the alarm was sounded and we were on our way to the border of Czechoslovakia. We stopped towards evening, ate dinner and supper together, and the command swas allowed to rest. But the low command, including platoon leaders, met with Commander Zabrodski, who indicated our position on the map. We were 1,5 km. from the border and we were to separate because when we entered Czechoslovakia each platoon commander had to have the right to open fire independently.

Now I understood what was really happening in Czechoslovakia. We stopped for the night and at dawn we set out, going for a long time along the border up the Sudetskie mountains. After dinner we passed through East German territory and entered Czechoslovakia. The German border guards let us through and on the Czech side therewas no-one. The sentry box had been shot through in a few places and there was red star above the gates but there were no people. So on the other side of the border from Germany, that is in Czechoslovakia, we began to descend. The border at that place goes along a river, next to which on German side were some children's camps. The children waved to us, seeing off the freedom fighters. After about an hour on the road, our first encounter with the Czech people took place. There was a turn to the left and the road led into central Czechoslovakia. At this first turn stood 10-15 Czechs who held posters with inscriptions in Russian: "You are occupiers" and "Go home!" They shouted to each passing vehicle, "Go home!" and waved us back.

Only now I finally understood the lie our leaders told us when they said how the people begged for us to come to their aid and how we were necessary and waited for in Czechoslovakia. After this encounter the moral spirit of all the soldiers and also of the officers fell. I personally felt as if someone had hit me on the head with a log. Everyone hung their heads so much that at stops they were afraid to get out of the vehicles. On the trip into the country we met people at different times giving out sheets of paper on which was written the truth of the situation in Czechoslovakia and which requested us to pressure our commanders to let us return home. All names of villages, cities and streets were ripped down and on every fence, building, automobile, in a word where it was at all possible, messages were written. These

rubežiaus sugedo jo automobilis. Gen.Smyslovski prisimena savo nuogastavimus, kai sukvietė dalį savo vyrų ir paprašė pagalbos traukti didžiojo kunigaikščio automobilį pirmyn. Tai buvo jauni vyrai, kurie brenimo amžių praleido bolševizmo indoktrinacijoje. Kaip jie reaguos, kai sužinos, jog jų tarpe randasi "kraugerys Nikalojus"? Maloniai nustebo, kai kareiviai entuziastingai siūlėsi pagalbon ir paskutinį ketvirtį mylios ar panašiai, Vladimir Cyrilovič'iaus automobilis buvo traukiamas pirmyn buvusiųjų Raudonosios Armijos vyrų. Tai buvo keistas momentas, kai atrode susimaišė abi valdymo sistemos.

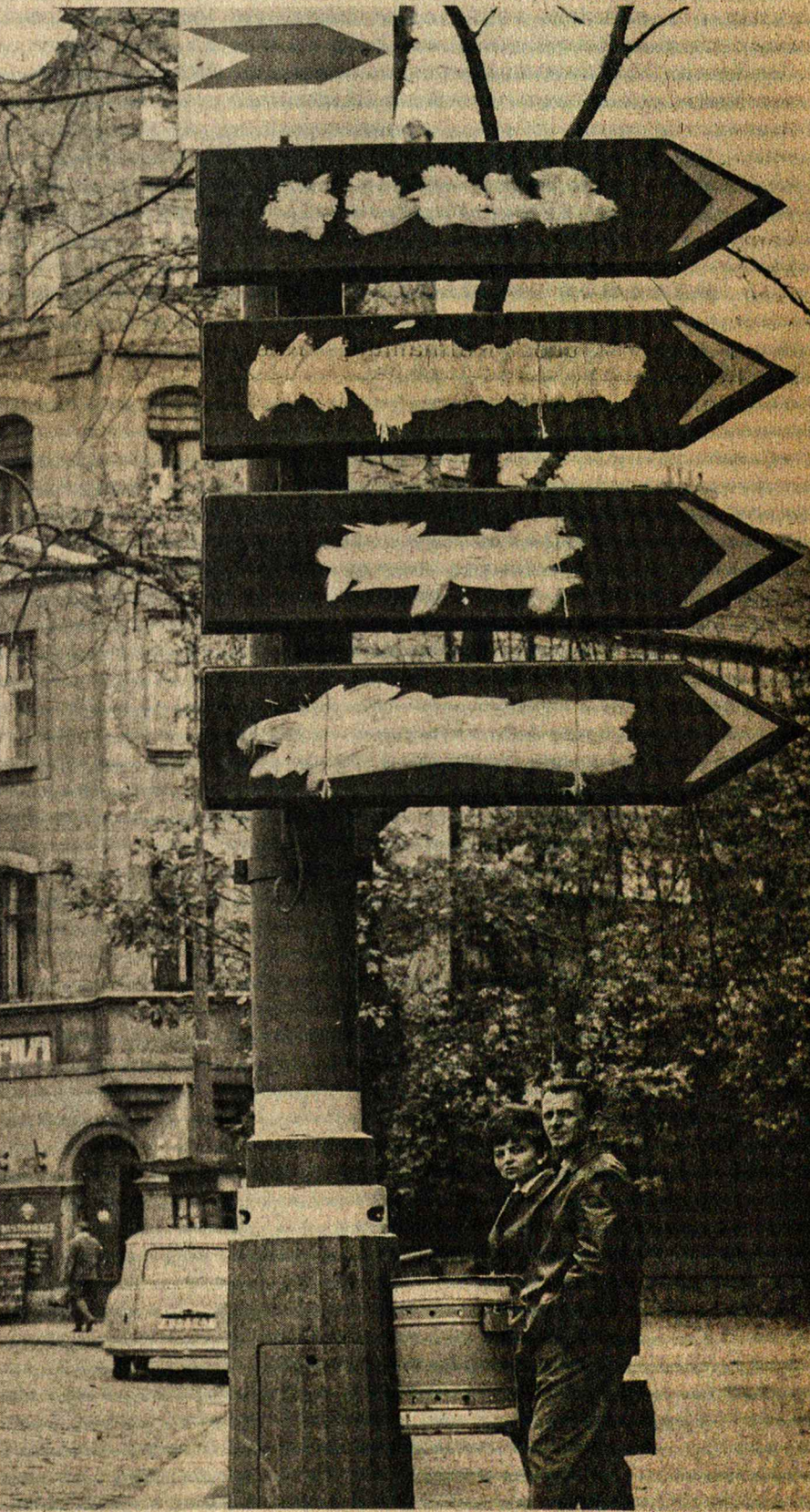
Vakare, 11 val., kavalkada išskeliavo į Liechtenstein'a. Gen.Smyslovski vyraiėjo rikiuotėje. Jiems buvo griežtai įsakyta nepradėti šaudyti, nežiūrint kas provokuotu. Nemažonus momentas, kai jie pirmiausia atsidūrė ties pakeltais į juos Šveicarų sienos sargybinių šautuvais. Generolas galėjo lengvai jėga prasiveržti su savo apie 450-čia vyrų, bet taip darydamas, būtų praradęs bet kokią galimybę gauti prieglobstį. Jis apskaičiavo, kad šveicarai būtų galėję daugiausiai nušauti galbūt 10-tį ir apie 20-tį sužeisti; bet jeigu nebus atsakyta ginklais, turės nustoti šaudę. Tokia rizika apsimokėjo: vienintelis, kas nukentėjo- tai butelis Martell brandy generolo štabo automobilyje.

Tą naktį atvykėliai buvo nuginkluoti, giklai nugabenti į Vaduz'ą (vėliau šveicarai ginklus sumetė į Bodensee kur tikriausiai dar dabar jie tebetūno).

Atvykusiųjų iš viso buvo 494 žmonės: 462 vyrai, 30 moterų ir 2 vaikai.

Tiktai Didžiajam Kunigaikščiui ir jo artimiausiems palydovams nebuvo suteikta prieglobsčio, ir sekančią dieną jie turėjo sugrįžti į Austriją. Jam tačiau negrėsė pavojiaus būti perduotam priešui. Gen.Smyslovski su savo žmona ir štabu apsigyveno Schellenberg'e, Waldeck hotelyje, o vyrai įsitaisė dviejoje tuščioje mokyklose. Moterys įsikraustė į kitą hotelį. Netrukus susirado pastovesnes gyvenvietes. Generolas persikėlė į Loewe hotelį sostinėje (gavo kambarį, kuriame anksčiau gyveno buv.Prancūzijos min.pirmininkas Pierre Laval). Jais rūpinosi Liechtenstein'o Raudonasis Kryžius, įsteigtas tą pačią savaitę ir kurio pirmininke ir aktyvia darbuotoja buvo Liechtenstein'o Princesė.Pradžioje buvo stipriai baiminamasi, kad prancūzai komunistai, priklausantieji para-kariniams "baudžiamiesiems" daliniams,prisiplakę prie I-osios Prancūzijos Armijos užnugario, neperžengtų rubežiaus ir nepagrobėtų rusų karininkus. Pavojus iš tos pusės dingo, nes tuos banditus sudrausmino Prancūzų Vyr.Štabas.

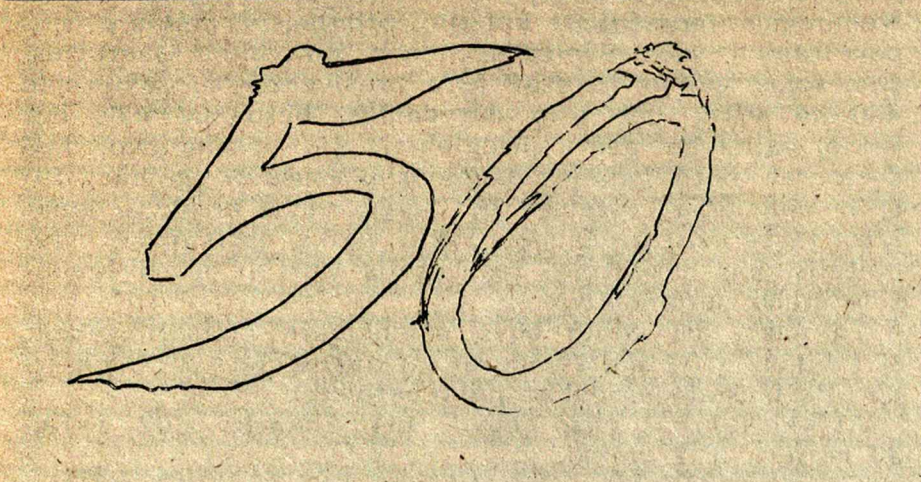
(bus daugiau)

Sovietų invazijos į Čekoslovakiją metu daugelyje vietų buvo uždarytos kelių rodyklės (kaip matoma šioje nuotraukoje), kad suklaidintų okupantus.

most often listed the names of members of Dubček's and Svoboda's government and asked what become of them. Others said: "'38 Hitler - '68 Brezhnev", "Ivan, what will you tell your mama?", "Ivan, there's no vodka", and "You are occupying us". On the road there were often signs pointing to the new USSR with indications of how many kilometres it was to Moscow. These signs were in uncountable numbers because there were signs everywhere, wherever it was possible to put them. I remember one young fellow had cut his hair in strips and something was written on his back. He stood at the side of the road, then turned his back to us and expressed his protest while the column went by. I am sure that our column had been moving constantly since the 22-nd of August, although we entered Czechoslovakia on the 26-th of August, a Sunday.

(to be continued)

*Liūnė Sutama, Graffiti 3 * Algirdas J. Greimas, Intelektualinės autobiografijos bandymas: 1 10 * Tomas Venclova, Seremetjevo, 1977 21, East Rock 23 * Vytautas Kavolis, Nepriklausomas žmogus lietuvių istorijoje 25 * Kostas Ostrauskas, Ars amoris (ištrauka) 60 * Violeta Kelertienė, Moteris moterų prozoje 68 * Johann Wolfgang von Goethe (vertė A. Nyka-Niliūnas) Keleivio audros daina 94, Prometėjas 99, Žiemos kelionė Harce 102 * Petras Jonikas, Kalbinis tautos sąvokos dėmuo Europos istorijoje 109 **

*Iš Sibiro, Petras Cvirka 124 * Tarp blaivumo ir romantikos, Viktoras Nakas, Viktorija Matranga, Antanas Šileika, Judita Sedaitytė 140 * Politiniai mokslai vakar ir šiandien, Julius Smulkštys 161 * Apie avangardo sąvoką ir dabartinę Lietuvos prozą, Ilona Gražytė-Maziliauskienė 172 * Likimo pokštai pilikalnio šešėly, Alina Staknienė 177 * Apie senuosius knygų ženklus, Vitolis E. Vengris 184 * Kruopštus darbas be atminties ir sistemos, K. P. Žygas 190 **

METMENYS. Kūryba ir analizė. Nr.50. Žurnalas.Leidžiamas du kartu per metus. Leidžia AM&M Publications Chicagoje,JAV.Redaguoja Vyt.Kavolis.Dailės priežiūra-O.Virkau. Techninė redaktorė-Henrieta Vepštienė.Pre-numerata metams \$10. Šio numerio kaina- \$5. 192 psl.

Dedame iš ypatingai įdomaus skyriaus Polilogas Viktoro Nako pasisakymų į anketą ištraukas:

..... Jaunimas gimęs 1950 dešimtmetyje, skiriasi nuo gimusio 1960 dešimtmetyje. Pirmieji savo brendimo laikotarpyje pergyveno lietuvių tautos atsinaujinimą septintojo dekadėje. Pastarieji brendo tuomet, kai tas atsinaujinimas buvo jau įsigalėjęs. Jie negali prisiminti

IŠMESTINUKAS

2. A P Y S A K A

-Kodėl prilipot kaip erkės prie mergaitės, - skubėdama prie Laimos priešo Matulienės. - Prašau toliau, neklausyk tu nepraustaburnių,- kvietė imdama už rankos išraudusią ligi pačių padų Laima, kuri rodėsi ims ir palys po žeme. Prakaitas bematant ją lašais aplipdė. Matulienei ją už rankos traukiant, ji vos gridimais pasakė:

- Mano radijo akumulatorius išsibaigė. Norėjau daugiau žinių gauti...

- Žinios labai malonios, brangioji, - atsiliepe už stalo sėdėjęs tolimesnis kaimynas. - Bolševikai Katiušas į terbas susikišė, jau nebe keliais, bet grioviais ir miškais bėga iš mūsų krašto! Manau, kad ir tau laikas paskui juos sprukti, jei nenori, kad be kelnaičių ant Sedžio beržo šakos pakabintų.

Matulienė apkabino Laimą ir koliodama susirinkusius, ją įsitraukė į šilutinį kambarį. Juokas ir patyčios palydėjo užsitrenkusįs mažoje kamarėlėje. Matulienė ramino Laima, spaudė ją į glėbį:

- Kokie tie begėdžiai! Raminkis Laimute, tegul jiems Viešpats atleidžia.

Laima kūkčiodama verkė ir pradėjo maldauti Matulienę, kad ją kuo skubiau išleistų per šonines duris į lauką. Bučiudama Matulienę ji prašė,kad jai atleistų. Už ką atleistų, ji ir pati nežinojo, bet tik vis tą patį kartojė.

- Neturiu ko tau atleisti. Tik nesikarščiuk ir taikinkis prie aplinkybių. Žinai, brangioji, kad karas žmones sumaišo ir jie nežino, ką daro. Tuojau tave išlydesiu ligi namų. Noriu pasakyti ir kad, nori ar nenori, vaikel, tu turi kelioms dienoms,dėl visą ko, kur nors užsislėpti. Nepagalvok .ko nors baisaus, bet tik dėl visko. Visokių žmonių yra. Verda kerštu ir nori jį išlieti. Jau ir pati žinai, kad daug negerovių ant mūsų krašto užtraukė atėjūnai. Pasišalink kelioms dienoms, geitai visiems grįš protas ir patys gėdysis,ką pasakė...

Laima apsiraminė ir prašė jos nelydėti. Spruko už tvartų ir nuo jų už klojimo, į upelio pusę.Karštuoliai nudilinę liežuvius, pradėjo kalbėti apie kitus reikalus.

Gal tik už dviejų valandų Laima grįžo iš paupio išsiverkusį. Ilgai , lyg stabo ištikta, stovėjo prie klojimo kerčios nuleidusi rankas. Nebeverkė. Gal ašarų daugiau nebeturėjo. Mintyse paskendusi, blaškėsi baimėje. Atsargiai priselino Margis. Pradėjo laižyti jos rankas. Malonios šuns akys ir jo švelnus prisilietimas ją išbudino iš košmarinio susikrimitimo. Staiga ir vėl prapliupo verkti. Margis sunerimes tuoj dingo ir netrukus pasirodė kartu su Laimos mama. Ši pripuolusi pradėjo raminti dukterį. Ją, dievobaiminga moteriškė, buvo labai užgavęs Kirstuko piemuo. Patv vos iš žasų ganymo amžiaus išsirietę, išdėstė jai, kad jos, Baltušienės dukrą Laimą privalo visas kaimas, išsivedęs į pabalį, sušaudyti, jei ji neatiduos iš kaimo išvežtų javų. Ką suaugusieji kalbėjo, tai tą ir vaikas jai pasakė. Verkė motina, ramindama dukterį ir ragino ją pasitikėti Dievo teisybe ir ieškoti maldoje nusiramino. Aprimo Baltušienė ir atvedė Laimą į ramybę. Ši, tik pasiteisindama ir motiną bučiudama ,pridėjo:

1955-1969 m. laikotarpio, kai Lietuva tylėjo. Todėl po 1970 m. įvykiai negalėjo juos taip smarkiai paveikti, kaip paveikė 1950 dešimtmetyje gimusių jaunimą. Ką tai reikš ateičiai, sunku pasakyti. Susidaro įspūdis, kad 1960 dešimtmetyje gimęs lietuvių jaunimas tiek dėmesio politinei veiklai nekreipia, kiek už jį dešimt metų anksčiau gimęs jaunimas. Tačiau to priežastis gali slypėti ne tiek Lietuvos istorijoje, kiek Amerikoje šiais laikais paplitusioje nuotaikoje siekti karjeros, o ne kovoti už idealus.

..... Išėivijos lietuvių tarpusavio arba vidinė politika man sukelia ambivalentiškumo jausmą, nes nors politika apskritai domiuosi, nerandu sau vietos nei vienoje iš jos dviejų pagrindinių ideologinės kovos plotmių. Vienoj plotmėj tebevyksta kova, prasidėjusi dar prieš Lietuvos nepriklausomybės laikus, kaip "liberalų" (europietiška prasme - agnostikų, bedievių, laisvamanių) ir katalikų. Vyresnės, ir net vidurinės, kartos lietuvių vienas kitą tebeskirto į "draugus" ir "nedraugus" pagal religinius įsitikinimus. Man tokia atranka reikšmės neturi. Religiniai įsitikinimai nėra kriterijus, pagal kurį aš renkuosi savo draugus.

Liberalą aš ir kiti Amerikoje gimę žmonės suprantam kaip tam tikrų politinių, ekonominių, socialinių pažiūrų žmogų. Amerikoje ir giliai tikintis katalikas gali būti liberalas, nes liberalizmas reiškia toleranciją, kiekvieno žmogaus teisių gerbimą, atsakomybės jausmą už krašto varguomenę ir t.t. Politinis liberalas tiki, kad ne tik atskiri žmonės, bet ir krašto valdžia turi remtis tokiomis vertybėmis. Deja, atrodo, kad tokių liberalų mūsų tarpe tiek mažai, jog jie visai neturi įtakos išėivijos antrojoje ideologinės kovos plotmėj. Toj plotmėj kovojama ne dėl religinių įsitikinimų, o dėl politinių klausimų apskritai. Kitaip sakant, lietuvių tarpusavio politinė-ideologinė kova vyksta tarp tų, kurie Reaganą garbina ir tų, kurie mėgsta jį truputį pakritikuoti, bet už jį visbalsuoja. Todėl tokie keisti dalykai darosi: "Akiračių", kuriuos aršūs konservatoriai puola dėl laikraščio neva kairiųjų pažiūrų (net "komunistuojančių" pavadinai!), redaktoriuos viešai remia Reaganą. Man tada kyla klausimas: jeigu toks žmogus "komunistuojantis", tai kas aš toks, liberalų partijai priklausantis esu?

Tokioj aplinkoj nėra vietos tikram ideloginiam dialogui. Už jo slypi išėivijos tragedija: be konservatizmo ji negali apsaugoti savo tradicijų, kalbos, kultūros nuo nutautilmo jėgų antplūdžio. Tačiau, bandydama išsaugoti kultūrą nuo nutautilmo, ji stovi vietoj užuot žengus pirmyn.

.....Kalbant apie tuos, kurie savo lietuviškumo neatsižadėjo, turbūt didžiausias skirtumas tarp vidurinės kartos ir jaunesnės kartos yra tas, kad pirmoji daugiau domisi lietuvių kultūra, o pastarajai daugiau rūpi politiniai įvykiai Lietuvoj ir Lietuvos byla tarptautiniame forume. Jau minėjau, kodėl jaunimas politika domisi. Vidurinė karta lietuvių kultūra domisi, nes ji gimė

- Melskis ir tu už mane. Gera žinai, kad esu nekalta ir nieko blogo nė vienam nesu padariusi.

- Žinau, karas, vaikeli. Žmonės pavydūs, žmonės neramūs. Turi visai nedvejodama, keleta dienelių iš čia dingti. Visi tiek kerštaujantieji atvės ir nusiramins. Čia, brangioji, irgi nekalti, nes kairiuos labai skaudžiai bolševikai palietė. Atleisk jiems ir skubiai pasišalink. Jau viską tau paruošiau. Patvėrusi tečio dviratį, nelaukdama važiuok pas savo seserį. Ten, pas Albiną, be baimės, jei reikalas būtų, ir keletą savačių palauksi. Kerštas, vaikel, yra labai pavojingas, ligi neatvėsęs. Daug prie visko prisidėjo ir tavo Bludžiuko atmetimas. Jis daugiausiai ir kerštauja už tai, o kiti jam tik pritaria, nes juos gerai pavaišina.

Ilgai dar motina, dukra ir tėvas tarėsi. Vakaro prieblanda pradėjo semti sodybą. Laima su motina dar tarpvartėje palaukė, tėtis dar kartą patikrino dviračio padangas ir Laima, nusausinus nuo veido ašaras, pasileido nuošalesniu takeliu į kelionę. Kelionė į nežinią ir į tamsią naktį.

Keliais ir šunkeliais važiuodama Laima pasiekė sesers Albinos namus pačiame prieraušryje. Tuos pačius rūpesčius rado ir čia. Sesers vyro taip pat namuose nebuvo. Jis irgi laikinai pasišalino. Taip pat tik dėl šventos ramybės. Vyras dirbo prie matininko, kuris apkarpydamas didesnius ūkius, atmieravo žemę. Savininkų akims žiūrint, tai buvo didelis jo nusikaltimas. Kad tai tik isakymų priverstas darė, niekas nepagalvojo. Tad pas seserį atašarota raudų valandėlė. Laima dar labiau pradėjo bijoti. Jei sesuo būtų ją nuraminusi ar nors pati bėdoje nebuvusi - visai kitaip būtų. Galų gale, daug nesvarsčius; Laima nusprendė ieškoti prieglaudos didesniame miestelyje, kuris dar buvo bolševikų žinioje.

Skubiai atsiveikinusį su seserimi, išvažiavo tuo pačiu tečio dviračiu į apskrities miestelį. Už valandos, netrukdoma pasiekė priemiesčio akmenimis išgrįstą gatvę. Bažnyčios bokštai kaito pirmuose saulės spinduliuose. Judėjimas dar buvo mažas, tik kairurie išsibaidę gyventojai slankiojo pašalinėse gatvėse. Miestelio centro aikštėje iš abiejų pusių snaudė netvarkingai išsirikiavę įvairaus dydžio kariškos mašinos, tarpe kurių buvo įsimaišę atidengti, įvairių spalvų sunkvežimiai. Geraį apsidairiusi aikštės pakraštyje, Laima skubiai pasuko prie vykdomojo komiteto. Ten rado užrakintas duris, tik popieriai visokio dydžio vėjo vartomi šlamėjo ant laiptų ir ant šaligatvio. Kur dabar eiti? Ką toliau daryti? Kiek pastovėjusi, Laima vėl išėjo į aikštę. Sunkvežimiai dar nejudėjo, ir rodėsi viskas lyg išmirę. Visokios mintys kryžiauvosi Laimos galvoje. Staiga ji išgirdo vykdomojo komiteto kieme vyriškių balsus. Skubiai prišokusi, atvėrė medinius vartelius. Kieme, prie raudono, didelio, atviro sunkvežimio darbavosi keletas jaunuolių. Laima pažino vieną iš jų- buvusį jos pirmųjų dienų darbo aiškintoją. Skubiai puolė prie jo, ir nejučiomis ištruko iš jos verksmingas šauksmas:

- Gelbėkit! Jie nori mane sušaudyti.

Pažįstamajam daugiau aiškinti nereikėjo. Pasižiūrėjęs į ją,pagriebė už rankos ir pakėlęs kaip šiaudų kūlį, ėmė į sunkvežimį ir šūktelėjo:

- Nesirūpink! Dar negreitai jie mus paims, greičiausiai patys galą gaus. Mūsų baudžiamasis būrys pakriko, išsigandęs kelių šuvių, bet už tai apsistojo kareivių dalinėlis.

arba Lietuvoje arba Vokietijoje (arti Lietuvos), kuomet tremties sąvoka ir sugrįžimo į tėvynę viltys tebebuvo stiprios. Kultūrине prasme ji arčiau tautos kamieno negu jaunoji karta. Jinai lietuvių kalbą geriau moka, daugiau lietuviškai skaito, domisi lietuvišku menu.

Jaunoji karta nėra įsisavinusi tos kultūros ir ir niekad negalės būti tokia intymia tautos dalimi, kaip vidurinė karta. Tačiau jaunajai kartai neteko taip tiesioginiai ir taip giliai nusivilti pokarinės Europos politinė raida, kaip ištremtiems vidurinės kartos nariams. Gal todėl jaunoji karta mažiau vengia politinės veiklos negu vidurinė karta. O gl jaunimas, nujausdamas savo atitolimą nuo lietuvių kultūros ir savo hibridiškumą bando išdalies juos kompensuoti savo politiniu aktyvizmu. Kuris ištikimesnis ar "tikresnis" lietuvis - lietuvių kultūrą mažai pažįstas jaunas politinis aktyvistas ar Lietuvos politikos klausimais nesidomintis vidurinės kartos lietuvis, kuris tačiau nuolat seka Lietuvos kultūrinį gyvenimą - nesimėčiau spręsti. (b. d.)

- Labai tau daug padės tie kareivėliai, kurie patys ieško tik progos priešui pasiduoti. Matai, jie tik graibsto viską ir slepiasi pašalėse,- atsakė iš kitos pusės sunkvežimio aukštas, šviesiaplaukis vyrukas. Lyg jo negirdėdamas, Laimos pažįstamasis kalbėjo toliau:

- Visiems tas karas protus sumaišo. Va, ir mano žmona- visiškai atsisakė trauktis į Rusijos gilumą. Apsisprendė pasilikti, ir padaryk jai ką kad nori. Tokia jau išsižusi. Jis užmetė ant Laimos sunkvežimyje languota antklodė. - Paimk ją, bus su kuo nuo dulkių apsiginti, - pridėjo jis. - Ar taip nieko neturi su savimi pasiėmusi, negi pas motina važiuoji?

- Gera,kad priminei. Visai užmiršau dviratį. Ant jo mama šį tą man įdėjo... Dviratis prie durų. Ar jau greit važiuosim? - dar spėjo Laima paklausti skubančio paimti jos dviratį jaunuolio, bet jau neabejėjo, kur važiuos. Jau ir neklaustant, darėsi viskas aišku...

- Iš civilių - mes paskutinieji pasilikę. Dar du ,kartu važiuojantys savo mantos neatsinešė. Matyt, per gobšumą; gali germanui į nagus patekti. Jei už pusvalandžio jie nepasirodys, ilgiau nelauksime. Neseniai pranešė, kad yra išmestas desantas.

Vos jam tai pasakius,keli duslūs sprogimai sudrebino miestelio langus. Netrukus atskubėjo ir vėlavusieji, o su jais dar keiolika bėglių atsirado. Ju tarpe ir viena paskutinėse neštumo dienos žydaite. Vargais negalais, padedam isirange ir ji į sunkvežimį.

Sunkvežimis skubiai įsijungė į pakilusį iš snaudulio kareivių ir kitų bėglių eilę ir apgaubtas dulkių, išskubėjo į Rytus.

Bėgliai važiavo lėtai keletą valandų. Buvo tikėtasi,kad tos dienos popietėje pasieks tikslą ir persikels per Dauguvą. Bet kur tau! Snūduriuojančius keleivius prikėlė iš miego plieninių paukščių užimas. Keli lėktuvai,žemų skridimu pavirtę į šoną, ne tik apliejo vorą sprogstančio švino lietumi, bet numetė nemažą skaičių sprogstamu ir padegamų bombų. Priekyje ir užpakalyje susigrūdusios voros pasigirdo pagalbos šauksmai ir kartus dūmai su liepsnos liežuviais traškėjo, plėtėsi, apsupdami liepsna ir likusią voros dalį. Laima su kitais likusiais sveikais bėgliais paslėido į pakelės krūmus. Keli sunkvežiai, matyt su sprogstama medžiaga ar šaudmenimis, pasikelė su dideliu triukšmu į orą. Juos pasekė dar keli silpnesni sprogimai ir viskas aptilo. Pakraščiais dar maurojo žemo skridimo lėktuvai. Traškėjo ugnelė, raitėsi juodi dūmai ir dejavo sužeistieji, kurių buvo kur tik akimis užmatei. Laima ir bendrakeiviai, trys jaunuoliai, valandėlę krūmuose pasitarę ir žemėlapyje maršrutą nustatę, patraukė miško keliu. Vėlyvą popietę ketveriukė pamatė ir tiltą per Dauguvą, vedantį į Daugpilio miestą. Visų džiugiam nusteibimui, tiltas sveikutėlis tiesėsi per Dauguvą. Kada bėgliai pakelėmis prie jo arčiau prislinko, pamatė šiurpų vaizdą. Taip, jis stovėjo sveikas, bet užverstas visokios rūšies vežimais, groždais ir lavonais. Kelios dešimtys suprakaitavusių kareivių, ką išgalėdami, rankomis vertė per tilto tureklus į upę. Jų darbas atrodė,ėjo vėžio greitumu. Jauniausias bėglys Juozas, nejuokais išsigandęs, čia pat užtvirtino, kad kelio toliau nėra, nes ir užkirstas, ir jau rengėsi trauktis į pakelės krūmus ir juose pasislėpus, pasiruošti grįžimui atgal. Jo draugai jį gerokai apkolioję, privertė prisijungti prie grupelės. Dar ilgai nusigandęs Juozas buvo nukabinęs nosį, bet greitai apsiraminė. Paraudonavusi saule dažė tą vaizdą tikromis karo spalvomis.

- Jeigu reikės, ir mes padėsime kareiviams valyti kelią, bet tik jau atgal negrįšime,- tvirtai pabrėžė geltonplaukis, - negi pas mamą ant pečiaus važiuojame poilsio.

Dabar jam visi pritarė ir daugiau ginčų nebebuvo. Tiltą valantieji kareiviai ir dėmesio į praeinančius nekreipė. Kiek paėjus, Laima, susiėmusi galvą, suuko:

- Žiūrėkite!- parodė ji į kabančią moteries ranką ant tilto atramos. Ant pirštų apšviesti saulėje, žaižaravo keli žiedai. Vienas iš jų norėjo arčiau prieiti, bet šone stovėjęs kareivis jam pagraskino ir ,skubiai pripuolęs prie tos rankos,numastė žiedus, o ranką ėmė į upę. Laima sudejavo: - Dieve, mano Dieve...

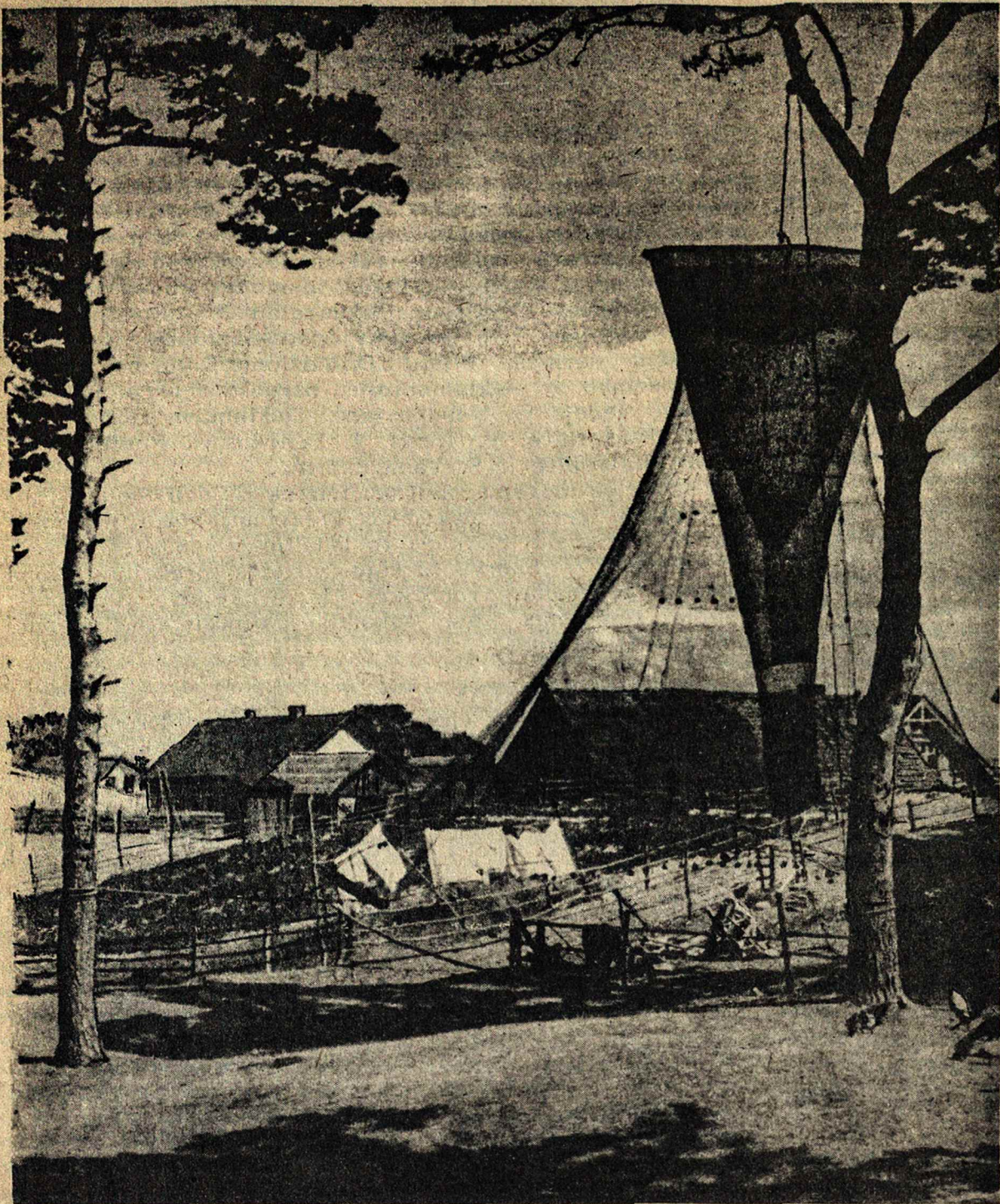
Dar du kareiviai priartėjo prie praeinančių, bet bėgliams pasitraukus į priekį, jie toliau ėniko į valymo darbą.

Saulė tempė ir ilgino šešėlius. Bėgliai, netrukdomi ir jokių dokumentų parodyti neprašomi, perėjo į antrą pusę. Mieste keli gaisrai dar įkyriai svaidė liepsnos liežuvius ir čia judėjimas palyginamai buvo labai mažas, nes per tiltą važiuoti dar negalėjo. Kiek paėjus, veik viduryje kelio, juodavo dvi didelės bombų išraustos duobės. Aplink-vienoda traškanti tylą labai savotiškai veikė į susikaupusius bėglius. Įkėlus koją į saugesnę vietą ir baimėi bei rūpesčiams kiek atslūgus, Laima pasijuto visiškai išsekusi. Ji norėjo tiktai kristi į tą tamsią duobę ir nors valandėlę joje užmigti. Ne tik iš nuovargio. Tas nelabasis pilvas pradėjo reikalaui savo teisių, traukdamas Laimą prie žemės. Iš tikrųjų, jau dvi dienos ji nieko burnoje nebuvo turėjusi. Bet ką valgysi, jei ir tas mažas mamos ryšulėlis, ir tečio dviratis pasiliko po neščios žydaites kūnu. Puolimą lėktuvams pradėjus, kai visi iš sunkvežimio pakilę bėgo sleptis, neščioji moteris pasiliko įsitvėrus sunkvežimio krašto, pamažu susvyravus parkrito. Gal jau ji buvo kulkos perverta, ar iš nuovargio ir baimės apalpusi. Greitai ta tamsiai raudona liepsna prarijo ją ir sunkvežimį, (bus daugiau)

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽA-
DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI.
Dr. Gv. Valančius

• Gausi liaudies meno paroda atidaryta TELŠIŲ rajoniniuose kultūros namuose.
Daugiau kaip 200 liaudies meistrių dalyvauja su savo darbais iš aplinkinių Žemaitijos rajonų.

• Ypatingai pasižymėjo LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS, vadovaujamas ir diriguojamas prof. S. Sondeckio už didelių nuopelį - nus kultūrai per 25 metus.
Užtai Sovietų Sąjungos Kultūros Ministerija išrašė šį orkestrą į garbės knygą, į ją iki dabar buvo patekę tik du muzikiniai kolektyvai - J. Mravinskio ir J. Simonovo

Vokiečių rašytojo, Nobelio premijos laureato Tomo Mano (1875-1955) namelis stovi ant Skruzdynės kopos Nidoje. 1929 metais rugpjūtį rašytojas apsilankė Nidoje pirmą kartą. "Neaprašomas šios gamtos savotiškumas ir grožis, fantastiškas slenkančių kopų pasaulis, briedžių gyvenami šilai ir beržynai tarp marių ir Baltijos, taip sužavėjo, kad nutarėme čia įsikurti" - rašė T. Manas savo gyvenimo apybraižoje. 1930 metų vasarą, čia jau stovėjo lietuviškos architektūros namelis. Rašytojas su šeima atvyko vasaroti. Čia jis vasaravo 1931, 1932 metų vasaras. Užgrobus valdžią Hitleriui, rašytojas buvo priverstas emigruoti ir Nidoje daugiau nebeapsilankė.

Šalyje, kuri yra tarp dabartinių Prūsų ir Nemuno, gyveno XII šimtmeityje Vokiečių Ordono vadinami Sūdūviai. Sūdūvius pribaižė Vokiečių Ordenas apie 1280 m., liko tik du dar nenukovoti kunigaikščiai, Jedetas ir Skurdas. Matydami, kad prieš vokiečių puolimus neatsilaikys, Jedetas su savo gimine ir su pusantro tūkstančio valdiniių nuvyko į Prūsų ir pasidavė Ordenui, o Skurdas, su savaisiais persikėlęs per Nemuną, nuėjo į Lietuvą.
Iš: "Sūdūvos Suvalkijos Istorija".

AA CENTRINĖS:
Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;
JONUI R.: 337-8637

ŽEMAIČIŲ NUOMONĖ APIE TELŠIUS

Lyg mylimoji ar mama
Brangi Tu mums Žemaitija!
Garsėji praeitim sena
Ir savo nuostabia kalba.
Išauginai Tu daug sūnų,
Darbais ir žygiais didelių.
Juk ir kiekvienas čia žmogus
Toks mielas, artimas, brangus.
Mes, žemaičiai, mes, lietuviai.
Mokam džiaugtis tuo, ką turim.
Mūsų sostinė Telšiai
Apdainuojama seniai.
Čia mūs Meka, čia mūs Roma;
Čia kryžiuojasi keliai.
Kas Šveicarijoj nebuvo,
Gali džiaugtis vien Telšiais.
Ant septyneto kalvų
Spindi bokštai baltutėliai.
Jie jau matos nuo Varnių.
Savo galvas taip pakėlė.
Dar Maironis ir Valančius
Nuolat mini vis žemaičius.
Tad visai nenuostabu,
Kad pas mus tiek daug svečių.
Kas tik norų gerų turi,
Visi lankos, visi žiūri.
Kaip jaunėja mūs Telšiai,
Na ir pakalba plačiai!
Tegul lanko, tegul žiūri,
Tegul sako apie mus:
Niekur nėra taip gražu,
Kaip prie Masčio jūr krantų.
Na, o tiems, kurie negali
Aplankyti mūs Telšių,
Prašome, nenusiminkit.
Tol, kol Lietuva gyvuos,
Joj Žemaičiai dominuos.

Anonymas

• Tiesioginė troleibusų linija sujungė vieną naujausių Kauno gyvenamųjų mikrorajonų su pramonine Vilijam - pole. Didžiausia paslaptis tai šis KODEL dar daugelis šeimų dešimtmetį ir daugiau tebelaukia, kad gautų nors minimalų butą?

Tinklai džiovinami Neringoje.

UGNIKALNIO IŠSIVERŽIMAS IR ŽYDŲ EGZODAS IŠ EGIPTO VERGIJOS.

P. I n d r e i k a

JAV mokslininkai iniko tyrinėti Nilo upės delta ir kitas vietas, vildamiesi patikrinti biblinių įvykių: žydų išvedimą iš Egipto vergijos. Kaip žinome, Nilo upė, gavusi pradžią Viktorijos ežere, savo vandenį plukdo per Afrikos kontinentą į Viduržemio jūrą ir juos čia išlieja plačioje deltoje. Nilo upė yra laikoma ilgiausia visame pasaulyje, jos ilgis 5580 km. Tai savotiška upė nes neturi nė vieno intako.

Amžių bėgyje, Nilo upė, Egipto istorijoje yra vaidinusi didelį vaidmenį. Ji laikoma Egipto gyvybės palaikytoja, kuri savo potvyniais drėkina Egipto ir Sudano dykumas ir jas patęsia dumblo nuosėdomis. Didžiulėje deltoje egiptiečiai gauna net tris derlius ryžių per metus. Sakoma, kad Nilo delta sudaro 3% Egipto teritorijos, kuri apima apie 3080,000ha. Amerikos geologams pavyko iš 20 pėdų gilumos paimti apie 2 kg. sąrašų, kurias jie moderniais aparatais nuosekliai ištyrė ir rado stiklo, pelenų ir kitokio lauko. Iš rastų nuosėdų jie spėja, kad 1450 m. prieš Kr. Viduržemio jūroje Santorini saloje įvyko ugnikalnio išsiveržimas, kurio pelenai aptemdė saulę ir Egiptą apgaubė tamsa, ištisai keletą dienų.

Daugelis mokslininkų mano, kad žydų egzodas įvyko 13 a. pr. Kr. Istorikas Goedecke, ištyręs daugelį egiptiečių paliktų užrašų nurodo, kad žydai į Palestiną atsikraustė apie 12 a. pr. Kr. Tada Egiptą valdė faraonė moteris Hatshup - sut. Jo ištikimimu, žydų egzodas galėjo įvykti 1477m. pr. Kr. pavasaryje. Žydus Moze vedė pagal Viduržemio jūros krantus.

Egipto faraonas greitai susigriebė, pajutęs, kad žydams išvykus, jis neteko gerų meistrių ir darbo jėgos. Todėl nieko nelaukdamas, pasiuntė savo kariuomenės dalinius vyti bėgančių žydų ir juos grąžinti.

Tačiau žydai jau buvo praėję ežerą Manzalą, kada įvyko netikėtas ugnikalnio išsiveržimas Santorini saloje. Žemės drebėjimo sukeltos didžiulės bangos jūroje ir ežere užpylė egiptiečius ir jie žuvo bangose.

Spėjama, kad Santorini saloje ugnikalnio išsiveržimas sužlugdė ir Minaonų civilizaciją, kuri buvo plačiai pasklidusi anais laikais toli už Kretos salos ribų. Vėlesni Kretos saloje įvykdyti archeologiniai kasinėjimai nustatė buvusios civilizacijos pėdsakus ir patvirtino jos staigų žlugimą nuo nežinomos gamtos katastrofos.

Daugelį senovės laikų istorinius įvykius storu dulkių sluoksniu laikas yra apnešęs ir jie nepateko į istorijos puslapius.

Tačiau žydų egzodas iš Egipto vergijos yra aprašytas Senajame Įstatyme: kaip Moze po 40 metų klajojimo dykumose, galų gale, atvedė žydus į jiems pažadėtą žemę Kanaaną. Atvedęs juos prie Sinajaus kalno, įkvėpimo pagautas, perdavė 10 Dievo įsakymų, kuriuose nurodyta, kaip žydai privalo tvarkyti savo gyvenimą.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

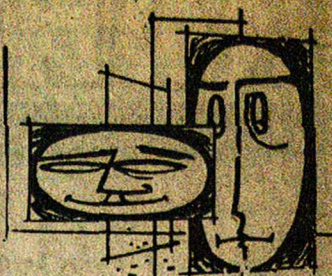
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

KREVI VEIDRODŽIAI

"Mano sūnus išvažiavęs studijuoti Komunikacijos mokslus, bet man jis neparašo ir nepatelefonuoja!"
NATIONAL ENQUIRER

LIETUVIŲ PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI:

- Lyjant pjauk, giedroji grėbė.
- Tinginys kalbas kalba, darbininkas darbą baigia.
- Prižiūkšlino, kad meška įėjus galvą nusiuko.
- Gausi, kaip iš žąsino avižas.
- Geri tie dantys, kurie laiku liežuvį prikauda.

Tai buvo lyg kokia konstitucija, kuri žydus sujungė į vieną tautą. Pirmose Penkiose Senojo Įstatymo knygos se yra sukaupta visa išmintis ir nurodymai. Tos knygos turi pavadinimus: 1. Genezis, 2. Exodus, 3. Leviticus, 4. Numbers ir 5. Deuteronomy. Pačių žydų tos knygos yra vadinamos "Pentateuch". Moze netaikomas jų autorium. Jų turinys buvo perduodamas iš kartos į kitą kartą, iki jis tapo užrašytas apie 1000 m. pr. Kr. Bet vis dėlto, jose yra aprašytas Mozės charakteris ir jo iškilimas, kaip žydų vado. Nėra nuoseklios Mozės biografijos. Iš pavienių daviniių atsekama, kad Moze buvo gimęs Egipte apie 1300 m. pr. Kr. žydų imigrantų šeimoje. Žydai privalėjo egiptiečiams statyti miestus ir faraonams rūmus. Jie palaikė tarpusavio ryšius ir vyresni, kad ateis galas vergijos pančiams. Egipto valdovai faraonai apie tai žinojo ir bijojo, kad gali įvykti žydų sukilimas.

Todėl įsakė išžudyti visus žydų pirmagimius berniukus. Pasakojama, kad Mozės motina įdėjusi Moze į pintinę ir paslėpusi Nilo upės žolėse. Faraono dukte, besimaudydama Nile, išgirdo vaiko verkimą, jį parsigabeno į savo namus ir, padedant Mozės motinai, išaugino.

Mozei jau išaugus, jis vieną dieną pastebėjo, kaip egiptietis užmušė žydą. Moze įtūžęs užmušė egiptietį. Vengdamas bausmės, Moze pabėgo į dykumą. Joje beklaudamas, susitiko egiptiečio dvasiško dukrą. Ją vedė ir pritapo prie klajoklių giminės, pasidarydamas avių piemeniu. Beganant avis, vieną dieną jis išgirdo iš krūmo balsą: "Moze, Moze, Tu sugrįši į Abromui pažadėtą žemę". Moze, nenorėdamas prisilmti tokių sunkių pareigų, aiškinasi. Bet galų gale sutiko ir pakluso Dievo įsakymo. Sutikęs savo brolį Aroną, jam viską papasakojo ir jo patarimu grįžo į Egiptą, kreipėsi į faraoną, tardamas: "Paleisk mano žmones". Bet faraonas, vietoje paleidęs žydus, juos dar labiau prispaudė. Tada į pagalbą atskubėjo Dievas, nubausdamas egiptiečius 10-čia bausmių. Paskutinioji iš jų buvo, tai kad visi egiptiečių pirmagimiai berniukai mirė, jų tarpe ir faraono sūnus. Išgąščio apimtas, faraonas sutiko paleisti žydus iš vergijos. Moze suorganizavo pabėgimą iš Egipto.

Mozei laimingai atvedus žydus į dykumą, čia jam vėl Dievas apsiėiškė ir pažadėjo žydams amžiną savo globą, jeigu jie vykdys 10 Dievo įsakymų, surašytų ant akmeninių plokščių. Mozei pavyko atvesti žydus prie Jordano upės ir parodyti jiems pažadėtą žemę. Bet jis jų nebeįvedė į Kanaaną, Jis buvo sulaukęs 120 metų amžiaus ir mirė.

Moze buvo palaidotas dykumoje prie Erebo kalno. Žydai persikėlė per Jodano upę ir apsigyveno jiems pažadėtoje žemėje. Tačiau jie rado gyvenančių daug genčių. Į Palestiną veržėsi klajokliai iš Afrikos. Ją buvo užėmę egiptiečiai, vėliau ją užėmė romėnai, turkai. Į Pasaulinio Karo metu ji pateko į anglų rankas, o nuo 1947m. atsikūrė Izraelio valstybė.

Palestinos kalvos yra daug ko mačiusios, jose vaikščiojo Jėzus Kristus ir vykdė savo misiją. Čia buvo nukryžiuotas ir mirė ant kryžiaus. Palestina išgarsėjo kaip šventoji žemė, kurios garsas pasklido po visą pasaulį. Į ją plūdo iš įvairių kraštų turistų minios, Palestinos garsas neaplenkė ir Lietuvos.

Vienas iš Radvilų (1549-1616 m.), pramintas Kristupu Našlaitėliu, buvęs išauklėtas kalviniškoje dvasioje, puikiai išmokslintas. Vilniaus pamokslininko Skargos įtakoję, perėjo į katalikų tikėjimą ir pasiryžo aplankyti Šventąją Žemę. Nuklydęs į Egiptą ir norėdamas užėti į arabų mečetę, sargų nebuvo įleistas, kol nenusiavė savo bajoriškų batų. Ši įvyki jis yra aprašęs knygoje "Herossolymitana Peregrinatio", kuri yra išversta į keletą kalbų. Žmonės pasakoja, kad buvo labai tolerantiškas ir atjautė savo valstiečius baudžiauninkus.

Lenkai Radvilų nemėgė. Valdant Lenkija Žygimantui Augustui, didikai Radvilai jam nereikšė jokios pagarbos ir jam įeinant ar išeinant iš bendrų seimo posėdžių salės, jie niekada neatsistodavė.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
7% už 90 dienų term. indėl.	už asm. paskolas nuo 11 %
8 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskol.
8½ % už 1 metų term. indėlius	(mortgages):
9 % už 2 metų term. indėl.	su nekeičiamu nuosimėniu
9 % už 3 metų term. indėlius	1 metų 10 %
9 % už pensijų planą	2 metų 10½ %
7 % už specialią taup. s-tą	3 metų 11 %
6½ % už taupymo s-tas	(fixed rate)
6 % už čekių s-tas (dep.)	su keičiamu nuosimėniu
	1, 2 ar 3 metų. 9½ %
	(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 48 MILIJONŲ DOLERIU

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75 % ikainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju a. draustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir saskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais ir trečiadieniais - nuo 10 v.r. iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 v. r. iki 8 val. v.; šeštadieniais - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI VIRŠ 29 MILIJONŲ DOLERIU

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	90 dienų term. indėlius .. 7½ %
Antradieniais 10-3	180-185 d. term. ind. 8 %
Trečiadieniais uždaryta	Term. ind. 1 metų 8½ %
Ketvirtadieniais 10-8	Term. ind. 2 metų 9 %
Penktadieniais 10-8	Term. ind. 3 metų 9 %
Šeštadieniais 9-1	Pensijų s-tą 9 %
Sekmadieniais 9-12:30	Spec. taup. s-tą 7 %
	Taupomųjų s-tą 6½ %
	Depozitų-čekių s-tą ... 6 %

DUODA PASKOLAS: Asmeninės nuo 11 %
Mortgičius nuo 9½%-11%

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS nuo 9:30-1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% ikainoto turto vertės). Draudžiam narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmenines paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (travelers cheques). Neimam mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias saskaitas. MUSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS!

ottawa

MENININIŲ NUOTRAUKŲ PARODA

Nuotraukų Parodos tema: VILNIUS, CAPITAL of LITHUANIA and ITS PEOPLE bus Ottawos miesto ROTUŠEJE, 111 Sussex Dr. nuo VASARIO 3 d. iki VASARIO 14 d.

Bus 50 didelio formato meninių nuotraukų žinomųjų Lietuvos fotografų- Antano Sutkaus, Sigito Šimkaus, Algirdo Končiaus, M. Barausko ir kitų.

Paroda atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio, 9 v.r. - 9 val. vakaro.

Atidarymas-vasario 3 d., 8 val. v.

Montrealio lietuviai kviečiami dalyvauti. Rengėjas - G. Procuta.

TRADICINIS BALTIEČIŲ VAKARAS PARLAMENTO RŪMUOSE

Š. m. VASARIO 26 d. Parlamento rūmuose įvyks jau XIV-tasis Baltiečių Vakarų. Jį rengia Kanados Baltiečių Federacija ir globoja spe-

cialus parlamentarų komitetas. Šiuo metu jį sudaro 42 Parlamento nariai ir senatoriai.

Vakaro organizacinę komisią sudaro atstovai: estų W. H. Pent, Latvių S. Anderson, lietuvių-J. V. Danys. Bendrame darbo ir globos komiteto posėdyje praeitų metų gruodžio mėn. buvo aptarta vakaro ir su juo susijusių kitų parengimų programa.

(Iš J. V. Danio pranešimo).

london, ont.

RUOŠIAMA GRAŽI MINĖJIMO PROGRAMA

KLB Londono Apylinkės Valdyba, kurios pirmininku yra Andrius Petrašiūnas, ruošiasi Vasario 16 Dienos minėjimui. Meninę programą atliks sol. Linda Marcinkutė, smuikininė Regina Bankienė ir "Pašvaistės" Choras.

Minėjimas vyks vasario 16 d., sekmadienį, 4 val. p. pietų Althaus Kolegijos auditorijoje (prie Londono Universiteto).

toronto

• "VYČIO" SPORTO KLUBO metinis susirinkimas vyko LN-se sausio 26 d. Pirmininkavo H. Stepaitis, sekretoriavo Stasys Dargis.

Apžvelgtą praeities veiklą. Ateityje planuojama perkelti Klubą būstinę į Lietuvių Namus. Numatyta stiprinti tinklinio, krepšinio, slidinėjimo, golfo ir lauko teniso sekcijas. Planuojama pagerinti VYČIO Klubą naudojamą mas sporto aikštės Springhurst, e.

Susirinkimą sveikino ŠALFASS Centro Valdybos p-kas Pr. Berneckas, Kanados Lietuvių Fondo vardu H. Stepaitis ir Kanados Sporto Apygardos vardu E. Stravinskas.

Vienbalsiai perrinkta se-
noji valdyba.

• PRISIKĖLIMO PARAPIJOS Labdaros Sekcija, kuriai vadovauja dr. J. Čuplinskienė, vėl paruošė 20 siuntinių į Suvalkų Trikampį. Iki dabar viso išsiųsta net 988 siuntiniai. Prie siuntinių ruošimo dirbo Z. Didžbalienė, E. Dicksonienė, K. Deltuvaitė, M. Jasytė, O. Juodišienė, P. Jurėnas, A. Matulionienė, Ir. Žemaitienė.

• PIRMOSIOS PAGALBOS 2-jų valandų KURSAS bus pravedamas VASARIO 26 d., 7 val. v. Parodų Salėje, Prisikėlimo Parapijoje.

Dėl informacijų kreiptis į D. Puterienę tel: 766-8952.

VASARIO 16-OSIOS GIMNAZIJOS

Kalėdų atostogos prasidėjo gruodžio 15. Po atostogų bendrabutį mokiniai grįžo 1986 sausio 5. Pamokos prasidėjo sausio 6.

Velykų atostogos prasidės kovo 23. Mokiniai bendrabutį sugrįžta balandžio 6. Pamokos prasidės balandžio 7 dieną.

Vasaros atostogos prasidės liepos 5. Po atostogų naujų mokslo metų mokiniai bendrabutį suvažiuoja rugpjūčio 31. Pamokos prasidės rugsėjo 1.

KUČIOS-

Atšvėstos gruodžio 13 d. Vakare gimnazijos mokyklos valgyklos salėje prie šventiškai padengtų stalų susėdo per 160 asmenų. Iškilmes pradėjo nuolatinis ju ruošėjas kun. Fr. Skėrys. Pasveikinęs garbinguosius svečius ir visus dalyvius, apibūdino Lietuvos bei gimnazijos padėtį ir pastarosios paskirtį.

Kalėdų evangeliją (Luk. 2, 1-20) perskaitė abiturientas Arvydas Herbistas. Po kun. Skėrio sukalbėtos maldos skautai gražiomis apeigomis uždegė ant stalų žvakutes. Prieš tai iš Šiaurės Amerikos, Pietų Amerikos, Australijos ir Vokietijos kilę skautai - D. Dambauskaitė, L. Šležaitė, J. Venckus, D. Navickaitė ir V. Jocy - deklamavo tu kraštų lietuviams būdingus kalėdinių nuotaikų eilėraščius. Skautus toms apeigoms paruošė turtininkė Meilė Mickienė bei Genė Venckuvienė. Kalėdų eglutės, žvakutės uždegė kun. Fr. Skėrys, vicedir. R. Tesnau, inž. J. K. Valiūnas, Vokietijos LB pirmininkas inž. J. Sabas ir mokinių komiteto pirmininkas J. Freteris.

Vicedirektorius Ronaldas Tesnau apibūdino kūčias kaip šeimyninę šventę, bet kviečiami ir svečiai. Šiame šventės džiaugsmą temdo dveju mokytojų netekimas: vasarą mirė Herbert Huter, o vakar palaidojome Edmundą Kuciucevičių. Bet gyvenimas eina toliau. Auga berniukų bendrabučio sienos. Vėliau bus pagerintas ir mergaičių bendrabutis. Tada ir gyvenimas bei darbas čia pagerės. Maždaug tą patį pakartojo ir vokiečių kalba.

Kalbas pasakė - dėl ligos negalėjusio atvykti Kurotorijos valdybos pirmininko Tėv. Alf. Bernatono papyštas išdininkas Jonas K. Valiūnas, Hessenso socialinių reikalų ministerijos pareigūnė Broning (perdavė Hessenso krašto vyriausybės bei ministerio A. Claus sveikinimus), Huttenfeldo evang. kun. Meier - Dorken, Lamertheimo katal. klebonas kun. Hammerich, Huttenfeldo pradž. mokyklos vedėjas.

Buvo dalintasi paplotėliais, pasikeista linkėjimais. Tuoj sujudo visa salė. Kiekvienas stengėsi susitikti su artimiausiais draugais. Kai visi grįžo prie stalų, griebėsi droti 12 tradicinių patiekalų.

Graži ir gausi buvo meninė programa. Muzikos mokyt. Arvydo Paltinio išlavintas ir pianinu palydimas mišrus mokinių choras darniai pagiedojo penkias kalėdines giesmes lietuvių, vokiečių ir anglų kalbomis. Tomis

Lietuvių Namų Žinios

IDOMI PASKAITA

Sausio 26 d. LN-se adv. A. PACEVIČIUS patiekė idomią paskaitą "Testamentų sudarymas giminėms Lietuvoje".

Prelegentas išsamiai paaiškino Kanados ir Ontario provincijų testamentų sudarymo įstatymus. Ypač, kas liečia palikimus Lietuvoje gyvenantiems giminėms. Plačiau buvo liečiama galimybė persiųsti specialiu būdu piniginius pažymėjimus, už kuriuos ten leidžiama pirkti specialiose krautuvėse.

Renginį atidarė ir prelegentą pristatė Kęstutis Raudys. Rengėjų ir klausytojų vardu jam padėkojo Vyta. Kulnys. Tai jau 3-čioji tokio pobūdžio aktuali paskaita. Ja visada domisi daug žmonių. Ir šį kartą buvo susirinkę apie 250 klausytojų.

• TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ Visuomeninės Veiklos Komiteto posėdyje sausio 14 d. svarstyti tradicinio KARNAVALO reikalai.

Dalyvaus 13 organizacijų: "Aras", "Aitvaras", "Volungė", "Gintaras", "Atžalynas" Maironio Šeštadieninė Mokykla, skautai, Vaikų Darželis, Pensininkų Klubas, LN Moterų Būrelis, ateitininkai, filatelistai.

Išrinktos gražiausios kaukės ir geriausiai įrengti pavilijonai bus premijuojami. Pelnas skirstomas dalyvaujančioms organizacijoms.

pat kalbomis deklamavo eilėraščius Lina Kijauskaitė ir Tanja Griunvaldaitė. Audra Kalvaitytė giedojo solo, o mažieji Martynukas su sesute Laimute Lipšukai maloniai nustebino duetu "Gul šiandieną" ir "Eglele, tu žalioji".

Tada nušvitusiu veidu pasirodė direktorius Andrius Šmitas, Per salę perėjo žinia, kad jo žmona Marija ką tik pagimdė dukrelę, Choras ir visa salė sugiedojo pakiliai Ilgiausių Metų ir sveikino laimingus tėvus ir prieš parą iš JAV-bių atskridusią ir dabar senele tapusią Eleną Dambriūnienę.

Meninė programa buvo tęsiama. Pačių jauniausių (5-9 klases) devynių mokinių orkestrėlis gražiai pagrojo "Skambėk, varpeli. Gerai susidainavęs dešimties mergaičių choralis padainavo porą angliškų dainelių. 14-kos instrumentų mokinių orkestras pradžiugino kalėdinių melodijų pyne. Galingai skambėjo choro ir visos salės giedama "Sveikas, Jezau, gimusi". Meninę programą užbaigė 7-ųjų mokinių padeklamuotas kalėdinių eilėraščių derinys. Poetų Brazdžio, Putino ir kt. eiles parinko ir deklamuotojus paruošė mergaičių bendrabučio vedėja G. Venckuvienė. Deklamavo I. Bitautaitė, D. Korintaitė, V. Jocy, J. Venckus, I. Povilianskaitė, G. Diavaraitė ir S. Vanagūnaitė.

I salę su dovanų maišais įvirtęs Kalėdų Senis (Juozas Sabas), gerokai pakedeno kiekvieną klasę ir mokinius iš visų pusių ir tik po to išdalijo dovanas.

Kun. Fr. Skėrys dėkojo visiems prakalbininkams, meninės programos ruošėjams ir atliekėjams, virėjoms, o ypač remėjams, savo aukomis įgalinusiems šias puikias kūčias surengti.

AR SKANUS MAISTAS ?

I vad. ARBŪZO visuomeninę Kultūros Draugiją sušibūrė vad. laisvieji klausytojai, labai išradingi - sugalvoja įvairių programų. Šįkart jie pakvietė mokinius ir personalą atsakyti klausimui - Ar skanus ir ar sveikas mokyklos virtuvės teikiamas maistas? Teigiamas maisto savybes išskirti parinko australiečius - Maring Cox, Danių Kesminą ir Liną Pocių, o neigiamas - amerikietes Ramą Bublę, Liną Kijauskaitę ir Gedgaudaitę. Teisėjai paprašė Rūta Kiršteinaitę (JAV) ir Joną Lipšį (Australija). Moderatorius - Nestoras Ruplėnas (Argentina).

Išpareigoję maistą girti sakė, kad jis tikrai geras - skanus ir sveikas. Sveikas jau ir dėl to, kad niekas nuo jo nesusirgo ir nemirė. Skanus, nes šviežias ir įvairus, kasdien gaunamas vis kitoks. Netruksta ir lietuviškų patiekalų - kugelio, didžiukulių (cepelinų), balandėlių. Juk lietuviai negali apsieiti be lietuviškų valgių. O kad maistas tikrai skanus ir maistingas, pakanka tik žvilgtelti į mūsų mergaičių figūras... Savo svorį jos sumažina tik per atostogas.

Priešinga pusė tvirtino, kad maistas bjaurus: pusryčiams ir vakarienei vis duona, marmeladas, varškė, sviestas, dešra. Kartais ir jų trūksta. O prie bulvių ir makaronų sviesto neduoda. Kai per pietus paprašai daugiau, gauni atsakymą, kad nebėra. Valgiai persūdyti. Pietums nėra šiltos arbatos. Perdaug tukinančio krakmolinio maisto, per mažai vaisių ir daržovių. Trūksta vitaminų. Per vad. bulkių pertrauką duodama tik neskani balta duona. Nekelia apetito ir virtuvėje pasirodanti musės.

Teisėjai, įvertinę kiekvieno kalbėtojo argumentų švarumą bei patikimumą rado, kad varžybas laimėjo teigisieji, jog maistas skanus ir sveikas. Labiausiai tuo sprendimu buvo patenkinta gimnazijos ūkvedė ir virėja. Varžybas pralaimėjusios šaukė, kad teisėjai papirkti.

AR SVETUR GIMĘS IR GYVENAŠ JAUNUOLIS GALI BŪTI LIETUVIU ?

Šita klausimą atsakyti kitą vakarą pakvietė taip pat ARBŪZO draugija. Už teisėjo stalo susėdo mokiniai iš trijų kraštų ir žemynų: Linas Podus (Australija), Rasa Raišytė (JAV), ir Marius Baliulis (Vokietija). Neigiamai klausimą atsakančiųjų (I) grupę sudarė Nida Gedgaudaitė, Ramą Bublę ir Linas Kalvaitis (visi iš JAV-bių), ir teigiamai (II grupė) - Astridaitė, Kairytė (Vokietija), Jonas Lipšys (Australija) ir Nestoras Ruplėnas (Argentina). Svarstybos vadovavo pats Draugijos pirmininkas Danius Kesminas. Atidaromajame žody jis pastebėjo, kad klausimas liečia ne tik lietuvius, bet ir kitų tautų žmones. Jį svarsto ne tik moksleiviai, bet ir žymūs juristai, nerasdami vienodo atsakymo.

I grupės nariai teigė, kad jie yra JAV-bių piliečiai, ten gimę ir užaugę, persikūnė nuo krašto kultūra bei papročiais, niekad Lietuvos nematė. Veidmainiautų, jei save vadintų lietuviais. Ir čia Vokietijoje paklausti kas jie, visada atsakė, kad amerikiečiai. Lietuviškai išmoko iš tėvų ir lituanistinėje mokykloje, bet anglų kalbą geriau žino, negu lietuvių. Mokosi ir vokiečių kalbos, bet dėl to netaps vokiečiais. O kugelio valgymas nepadaro lietuvio.

II grupės atstovai nurodė, kad lietuvių kilmės jaunimui svarbu mokėti lietuvių kalbą ir ja nuolat kalbėti, dalyvauti liet. organizacijose, šokių grupėse, dainuoti lietuviškas dainas, įsisavinti mūsų papročius ir kultūrą, draugauti su lietuviais, pažinti Lietuvos praeitį ir dabartį. Tada nebus jokios abejonės, kas esame. Jei mylime savo tėvus ir senelius, negalime nemylėti jų krašto. Nesvarbu, kas pase įrašyta, daug svarbiau kokia širdis. O ji lietuviška.

Teisėjas Linas įvertino kiekvieną kalbėtoją, nurodymas gerasias ir blogiasias jų kalbos puses, ir paskelbė teisminės kolegijos sprendimą - laimėjo II grupė, teigiamai atsakiusi klausimą.

IŠVYKA Į ODENVALDĄ

Ištuštę visi Romuva, kai šimtas jos įnamiu praeitų metų rudenį dvimie autobusais išvyko su kun. Fr. Skėrio metine Evangelikų Jaunimo Ratelio vardu surengta ekskursija į reto grožio miestuką Rothenburgą on der Tauber. Tai buvo jo pati didžiausia 26-oji išvyka. Pasitaikė gražūs oras. Kelias iš Romuvos vedė per gražius Odenvaldo kalnyno miškus, kaimus ir miestelius.

Apie vidurdienį pasiektas - Rothenburgas, pastatytas ant kalvos apie 100 m virš Tauberio upelio ir apsuptas mūro siena, kurią galima apeiti apie miestuką su 12,500 gyventojų, besiverčiančiu iš turistų. Trejetas valandų prabėgo kaip kelios minutės. Norėjosi pamatyti, jei ne visas, tai bent pačias žymiausias įdomybes, - Šv. Jokūbo bažnyčia garsi Tilmano Riemenscheiderio (XV-XVIa) nepaprasto subtilumo iš medžio drožtu labai aukštu Šv. Kraujo altoriumi, sakykla

(Nukelta į 7 psl.....)
NEPRIKLAUSMA LIETUVA

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENI IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

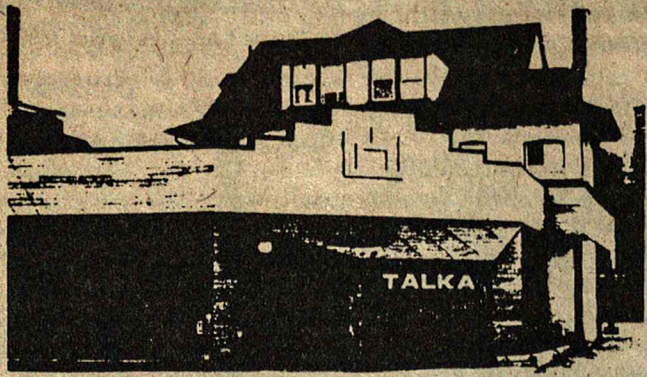
Birutė Grigaitytė-Spudienė
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas St. West.
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Ištaigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5 %
santūpas 6 %
kasd. palūkan. už sant. 5 1/2 %
term. indėlius 1 m. 9 %
term. indėlius 3 m. 10 %
reg. pensijų fondo 7 1/2 %
90 dienų indėlius 8 %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9 %

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask... 10 %
asmenines paskolas 12 %
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$ 2.000.
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 10.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 12 val. r.
Liepos ir Rugpjūčio mėnesiais šėštadieniais uždaryta.

hamilton

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS HAMILTONE GAUTOS AUROS PER 1985—TUOSIUS METUS.

Hamiltono Apylinkės Lietuvių Bendruomenės Valdyba — \$200; DLK Algirdo Šaulių Kuopos Valdyba — \$225; Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas TALKA — \$150; Mėdžiotojų ir Žūkautojų Klubas GIEDRAITIS Valdyba — \$100; 72 SLA KUOPOS Valdyba — \$100.

\$500, — Kostas Grudžinskas; \$300, — Vytautas Miškinis; \$170, — Albertas ir Dara Jankūnai; \$160, — Al. ir Augustė Patamsiai; \$150, — Anicetas ir Francis Povilauskai; \$145, — Juozas ir Elvira Bajoraičiai; \$145, — Leonas ir Eugenija Klevai; \$120, — J. E. B.; \$125, — Antanas Prunskas; \$110, — Juozas Asmenavičius; Antanas Obcarskis; J. G. Skaisčiai — \$100; S. B., Egidijus Jankauskas iš Michigan, Pranas ir Zita Sakalai — \$90; \$85, — Aniceta Deksnienė; \$ 80, — Stasys ir Sofija Rakščiai; po \$75, — Stasė ir Juozas Domeikos, iš Brantfordo, Jonas ir Birutė Sadauskai; \$70, — J. Raguckas; \$65, — St. Fredas;

po \$60, — J. E. Bubniai, P. St. Kanopos, J. Svilas, J. Lekutis;

po \$50, — J. Baran, M. Kvedarienė, B. R. Pakalniškiai, S. M. Raupėnai, Pr. St. Ročiai, dr. A. Saunoris, B. A. Steponavičiai, H. A. Švažas, Z. A. Pulianauskai;

po \$45, — P. Bosas, St. Dalius, J. Liaugminas ir sesuo, Ant. Mingėla, V. Pilkauskas;

po \$ 40, — Ant. Jusys, Ant. ir Dan. Kamaičiai, J. A. Kšiwickiai, K. St. Mileriai, A. M. Pusdešriai, Vl. Perkauskas, M. Repečka, F. A. Rimkai, dr. B. Vidugiris, B. O. Vengriai;

po \$35, — Al. Ald. Erštikiaičiai, Br. G. Grajauskai, M. D. Jonikai, J. R. Pleiniai, Z. Didžbalis;

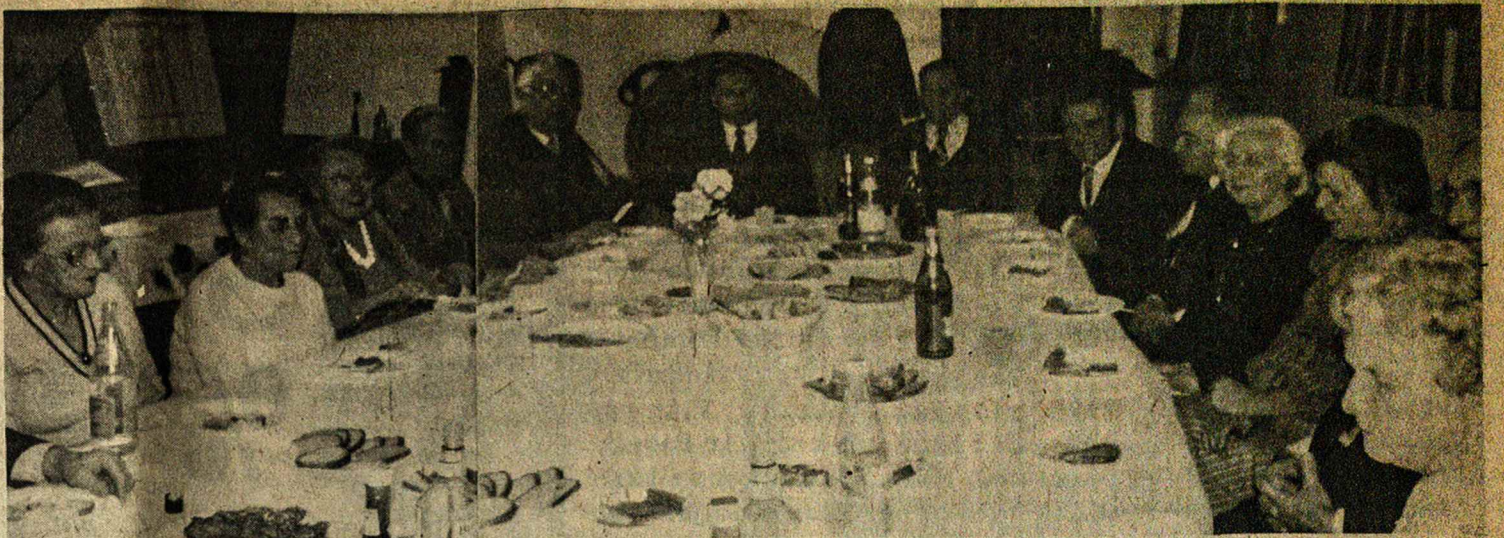
(.....atkelta iš 6 psl.
VASARIO 16 GIMNAZIJŲ)
ir kitomis dailenybėmis. Prie turgavietės prisiglaudusi rotušė masina turistus ne tik originalia architektūra, bet ir legenda apie burmistą Nušą, kuris XVII a., gelbėdamas miestą nuo sunaikinimo, per 10 min. išgėrė 3,25 litrų vyno ir tik po trijų parų pabudo išsipagiriųjęs. Negalima atsisipirti pagundai užsukti į kriminalistikos muziejų, kur sukranti plaukus šiaušiantys tardymui ir bausmių vykdymui viduramžiais naudoti kankinimo įrankiai. Priartėjęs vakaras ir ekskursijos vadovas kun. Skėrys paragino visus lipti į autobusus kelionei atgal. Nors ir pakeliui dar buvo lankytinų vietų, bet trūko laiko. Pasukta greičiausiu keliu — autostrada. Bet čia teko įsitikinti mūsų liaudies posakio išmintimi, kad tiesiai arčiau, aplink greičiau. Autobusai įstrigo į automobilių susikimšimą. Dainos ir įvairios išdaigos neleidžia nuobodžiauti. Namų grįžta tik su pusantros valandos pavilavimu, nuvažiavus apie 450 km kelią.

MONTREAL

Dalis dabartinių ir buvusių "NL" talkininkų ir svečių "NL" pobūvyje, pradedant naujuosius darbo metus.

Iš kairės: G. Montviliene, M. Šiaučiulienė, p. Barauskienė, B. Kaspe — ravičius, V. Barauskas, V. Žitkus, Ig. Petrauskas, P. Klezas, G. Alinauskas su žmona, G. Balaišienė, L. Balaišis, O. Myliene.

Nuotr. A. Mylės

po \$30, — V. Gelžinis, V. Kežinaitis, Tėv. kun. J. Liauba, Kostas ir Lucy Meškauskai, Br. ir Ema Milašiai, K. Manauskienė, Alb. Gert. Repčiai, Senkus Stasys, J. J. Stanaičiai, A. G. Vinerskiai, P. A. Volungiai, P. Žulys, J. T. Povilauskai;

po \$25, — W. A. Agurkiai, P. G. Breichmanai, J. O. Deveikiai, Pr. T. Enskaičiai, T. Falkauskas, R. Geidukytė, St. Geidukytė, Z. Ad. Gedminai, A. Keliachius, dr. V. Kvedaras, A. D. Laugaliai, Ern. Lengnikas, V. Leparskas, Al. Meškauskas, K. H. Norkai, A. St. Petkevičiai, V. Svilas, L. Plura;

po \$20, — Al. Aušrotas, K. Baronas iš V. Vokietijos, R. Bulovas, P. Brasas, D. Boisvert; V. Beniušis, P. Budvidis, Alb. Didžbalienė, K. E. Gudinskai, A. M. Garkūnai, A. J. Gedrimai, J. Grigalius, L. D. Gutauskai, P. E. Gužai, M. Jenulionis, Kl. Jurgelis, P. T. Kareckai, Al. Kybartas, Jonas Kažemėkas, A. L. Kuzmickai iš Paris, Ont., Pr. Kažemėkas, Stefanija Kalvaitienė, J. Lesčius, Viktorija Lukoševičienė, P. V. Lukošiai, Vl. Matukaitis, G. Melnykas, A. Mikalauskas, H. Malara, P. Masys, J. E. Mažužaičiai, K. Mikšys, V. Narkevičius, B. Orvidas, K. Simaitis, Z. Al. Stanaičiai, V. E. Sakevičiai, M. Sakas, M. V. Šniuoliai, Al. V. Stanevičiai, A. Šilgalis, St. Stanevičius, A. St. Šukaičiai, J. L. Stungevičiai, Vl. Saulis, Juozas Stonkus, J. Tarvydas, F. Urbaitis, S. A. Urbonavičiai, Z. Vainauskienė, Pranė Vitienė, S. A. Verbickai, Ig. Varnas, Zen. Čekauskas;

po \$15, — St. Karelėnas, Mary Kocko, P. Latauskas, Ad. Petraitienė, J. Steiblys;

po \$10, — A. J. Adomaičiai, J. Andriukaitis, S. B., J. Butkevičius, R. Bagdonas, M. Borusienė, E. Dirsienė, S. Elvikienė, Ad. Godelis, P. Girnius, Al. Grajauskas, A. Gurgždienė, V. Grikielis, L. Kriaučiūnienė, J. Kažukauskas, A. Fr. Pietrantonio, Vl. Stabingis, Pr. Šimelaitis, Z. Stonkus, Br. Šepys, J. Tolys, S. Vyšniauskas, dr. O. Valaitienė, J. Vasilauskas, D. Žemaitis, P. Zabarauskas, A. Liaukus, Alb. Lukos, B. Mačys;

po \$5, — P. Grybas, Juozas Kažemėkas, P. Navickas, S. Žvirblys, J. Samušis, J. Saunoriene.

Dėkojame visiems aukotojams už aukas mūsų kovai, tikėdamiesi, kad ir 1986 m. mes vėl visi būsime dosnūs savo tėvynės Lietuvos reikalam.

Tautos Fondo Atstovybė
Hamiltonė

• LIETUVIŲ PENSININKŲ ro patalpas. Susirinkimai KLUBAS, narių skaičiui parvyksta pirmąjį kiekvieno mėnesio ketvirtadienį. Klubovo mėnesiniams susirinkimams naudos Jaunimo Centras, \$5, — metinio nario mokestis.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ—LIETUVIŠKAI

boston

• LITUANISTINĖ MOKYKLA buvo surengusi tradicinę Kalėdų Eglutę gruodžio 21 d. Mokiniai suvaidino specialų vaidinimėlį "Sigutės eglutė ir Stebuklingasis vanduo". Visi ir programos atlikėjai ir atvykę tėvai bei svečiai

praleido labai malonią popietę.

• KALĖDINĖ, labai gerai paruoštą programą patiekė Steponas ir Valentina Minkai savo vedamojoje Radijo Valandėlėje.

Laisvės Varpo Radijo Programos vedėjas Petras Viščinis perdavė LF, LB-nės, Diplomatinės Tar-

MALONŲ "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SKAITYTOJAI, RĖMĖJAI

LAISVOJI SPAUDA YRA PAGRINDINIS LIETUVIŲ IŠLAIKYMO ŽIDINYS IŠEIVIJOJE.

SAVAITRAŠTIS "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA", DĖKA SKAITYTOJŲ, RĖMĖJŲ IR BENDRADARBIŲ, PER 45 SAVO GYVAVIMO METUS YRA NEMAŽAI PRISIDĖJĘS PRIE LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO LAISVAJAME PASAULYJE.

"NL" LEIDIMO BENDROVĖS VALDYBA NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA VISIEMS, KURIE PER EILĘ METŲ RĖMĖ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" IR JOS IŠLAIKYMU AUKOJO VISADA, KADA TIKTAI KOKIU REIKALU BUVO KREIPTASI. NUOŠIRDUS AČIŲ VISIEMS, KURIE PRISIDĖJO PRIE NAUJOS ELEKTRONINĖS MAŠINELĖS ĮSIGIJIMO.

TIK BENDROM JĖGOM VISŲ "NL" SKAITYTOJŲ IR DARBUOTOJŲ PASTANGOMIS "NL" ATŠVENTĖ SAVO 45 METUS. TIKIMASI, KAD "NL" DAR DAUGELI METŲ LANKYS LIETUVIŲ PASTOGES IR DIRBS ŠVIEŠESNIAI LIETUVOS RYTOJUI, PAGAL PRASNINGA "NL" STEIGĖJŲ PASIRINKTA ŠUKI.

ŠIUO METU "NL" VALDYBA VĖL SLEGIA NAUJAS NEATIDĖLIOTINAS RŪPĖSTIS. TURIMI "NL" NAMAI, PASTATYTI TALKOS BŪDU PRIEŠ 35 METUS, REIKALINGI PAGRINDINIO ISORINIO IR VIDAUS REMONTO: VOS BESILAIKO STOGAS, REIKIA PAKĖISTI LANGUS, DURIS, APSAUGOTI LAUKO SIENU IŠORE. VISA TAM ATLIKTI NUMATYTA SAMATA SIEKIA APIE \$15.000.

"NL" VALDYBA, TIKĖDAMA SKAITYTOJŲ TAUTINIŲ SUSIPRATIMU IR NUOŠIRDUMU IŠLAIKYTI "NL" TĖSTINUMĄ, SKELBIA ŠIAIS METAIS

MALONŲ "NL" SKAITYTOJAI, prašome pasinaudoti šia atkarpa ir ją atgal atsiųsti "NL" adresu:

Siunčiu "NL" prenumeratą už 198...m.....dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUIdol.

Mr. Mrs.....
Adresas:.....

nybos šefo ir eilę kitų sveikinimų ir linkėjimų.

Po to sekė graži pynė dailiojo žodžio ir giesmių,

Klaudytojai girdėjo mūsų aktorius — Henriką Kačinską, Aleksandrą Gustaitienę, kanadietę Eleną Kudabienę — Dauguvietę ir solistą Stasį Liepą.

• LAIVĖS VARPO Radijo programoje sausio 6 d. buvo paminėti du iškilieji mūsų

muzikai: Julius GAIDELIS ir Izidorius VASILIŪNAS.

PARENGIMAI:
Vasario 16- LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO MINĖJIMAS.

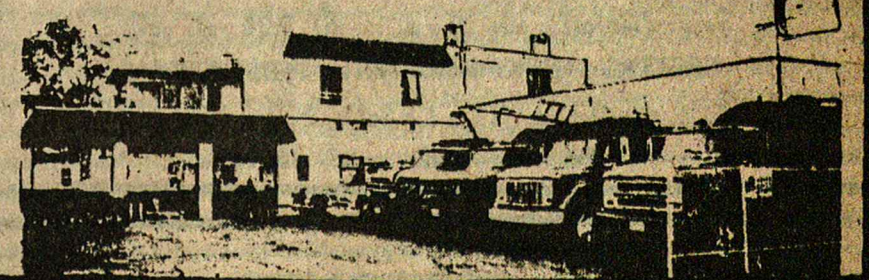
Kovo 2- SKAUTŲ RENGIA — MA TRADICINĖ KAZIUKO MUGĖ.

Kovo 9 - LIETUVOS BAŽNYČIOS KRONIKOS SUTIKTUVĖS.

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir priemonėmis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av

Chateauguy, Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS HOBINĖS

Dino

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIJŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šėštadieniais 9 v.r. — 12 v.v.p.
Narys of "Better Business" Buro

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais bet

kur pasaulyje skambinti:

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont,
M6P 1A5

TEL.: 533-3531

montreal

• VASARIO 16-TOJI-LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ bus minima 11 val. abiejose lietuvių bažnyčiose, o bendras iškilmingas minėjimas vyks VERDUNO CATHOLIC HIGH SCHOOL Auditorijoje, 6100 Champ-lain Blv., 3 val. p.p.

Jungtinis abiejų parapijų Choras repetuoja programą koncertui per Minėjimą.

Dienos kalbėtoju bus dr. H. Nagys, meninę įvalandą programą atliks sol. A. Keblys, Vyrų Oktetas, "Pavasaris". Montrealeio Lietuvių Jungtinis Choras, Lituanistinė Mokykla ir "Ginta-ro" Ansamblis.

Į šią reikšmingą metinę šventę kviečiami dalyvauti VISI.

• Dr. Jonas ir dr. Kristina GINTAUTAI krikštijo savo sūnų Vadą-Kristupą Aušros Vartų bažnyčioje. Jiedu yra seni tėv. J. Kubiliaus pažįstami ir atvyko specialiai į Montrealeį pakrikštyti savo sūnų. Krikšto tėvais buvo Ald. Morkūnienė ir Albertas Jonelis.

• ŠIAUČIULIAI, Vida ir Raimondas, kartu su dukrele Karolina buvo atvykę iš Toronto į Montrealeį dalyvauti Almos ir Petro DREŠERIŲ dukrelės Natalijos krikšty-nose sausio mėn. 25 d. Dalyvavo gražus būrys jaunųjų šelmų ir pačių jauniausiųjų lietuviukų.

Krikšto tėvais buvo Asta ir Linas Staškevičiai.

• RŪTOS Klubas ruošia UŽ-GAVENIŲ PIETUS vasario 11 d., 1 val. p.p., SESELIŲ NAMUOSE.

Kaina-5 dol. Registruotis ir įmokėti pinigus Valdybos nariams iki vasario 5 d.

• MERGAIČIŲ CHORAS "PAVASARIS" ruošiasi savo koncertui KOVO mėn. 9 d., Aušros Vartų Parapijos salėje.

• Prie Mirabel aerodromo steigiamoje BELL HELI-COPTER įmonėje dirba, mūsų žiniomis, 3 lietuviai: Ben-nius G r e i b u s - kompiuterių specialistas, buchalteris (accountant) Viktoras: A l i n a u s k a s ir Ričar-das R u t k a u s k a s - bai-gęs komercijos studijas, su-pirkinėtojas.

• NAUJA LIETUVIŲ AKADEMINIO SAMBŪRIO MONTREALYJE VALDYBA Visuotinis Lietuvių Akade-minio Sambūrio Montrealyje susirinkimas vyks balandžio mėn. 11 d. Ši rudenį ateina eilė vėl skirti VINCO KRĖ-VĖS LITERATŪRINĘ PRE-MIJĄ.

Šiuo metu, pasitraukus Justui Kibirkščiui iš pirmi-ninko pareigų, posėdyje aptarta naujoji Valdyba yra tokios sudėties: Regina PIEČAITIENĖ - pirmininkė, Roma VALINSKIENĖ - sek-retorė, Romas VERBYLA-iždininkas, Eugenijus DAI-NIUS - narys įvairiems rei-ka-lams.

• Metiniame Šv. Kazimiero Parapijos susirinkime sau-sio 2 d., Komiteto p-kės ka-denciją baigusios E. Kurylie-nės vieton buvo į komitetą išrinkta Elzbieta Tanona.

Parapijos renginiais rū-pintis išrinkta atskira ko-misija iš K. Petrulienės, L. Asipavičienės ir O. Glavec-kienės.

Pagal pranešimą- Parapi-jos stovis yra geras.

• Tėv. Stasys KULBIS, pablo-gėjus sveikatai, turėjo būti nuvežtas į Viktorijos ligoni-nę tyrimams.

REIKALINGI TAUTINIAI RŪBAI

KAS GALĖTŲ PARDOUTI MOTERIŠKUS TAUTINIUS RŪBUS DVIEM MERGAITĖM: 12 ir 16 METŲ, AR DIDESNIUS, SKAMBINTI Tel. 656-0615 B. Bulka.

J. Vilkelienės organizuojama ekskursinė grupė išvažiuoja 10-čiai dienų į Lietuvą GEGUŽES 29 d. Bus sustota tik Maskvoje. Galima užsirašyti: J. Vilkelienė, 1016 Belleville Ave., Laval H7C 2C1 Telefonas: (514) - 661-8697

ST. PETERSBURG BEACH FLORIDOJE prieinama kaina parduodamas erdvus 1 miegamojo Condominium, antrame aukšte, patogioje vietoje prie krautuvų, miesto paplūdimio ir susisiekimo. Tel.: (813) 360-0901

Dr. J. MALISKA

D. D. S.
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.
Dantų gydytojas - chirurgas
8606 Centre, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.
Šeštadieniais: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.
Sekmadieniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.
GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220
Montreal, P.Q. H3B 2G2
Tel: (514) 871-1430

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

RRSP

9 1/2 %

TAUPYKIT ATEIČIAI, MAŽINKIT TAKSUS.

PENSIJŲ PLANO, RRSP TERMINAS UŽ 1985 m.
BAIGIASI VASARIO 28 d., 1986.
SMULKESNĖ INFORMACIJA TEL: 766-1891

DĖMESIO LIETUVIAMS, VYKSTANTIEMS Į EXPO-86 šią vasarą VANCOUVER, yje, BC:

Lietuvių Bendruomenės Valdybos pastangomis yra sudaryti butų sąrašai pas lietuvių, kuriuose bus galima pernaktoti už neaukštą kainą.

Suinteresuoti prašomi kreiptis į Ed. Gumbelį, 14309, Green Crest Dr., SURREY, B.C., V4A 2A7, arba telefonu 1(604) 536-9771.

• LIETUVOS KRIKŠTO 600 m. jubiliejaus minėjimui ruošti Montrealyje 1987 m. reikalais, buvo sušauktas Seselės Palmyros iniciatyva pasitarimas. Ji priminė, kad šios sukakties minėjimas siekia: 1. Iškelti krikščionybę kaip didžiąją dvasinę vertybę, jos lemiamą vaidmenį lietuvių tautos istorijoje, jos įtaką tautos kultūrai, mokslui, doriniam gyvenimui bei jos tapimą didžiąja tautos atrama sutemų laikotarpiu.

2. Žadinti dvasinį atsinaujimą, pagilinti savo krikščionišką tikėjimą, sustiprinti lietuvių dvasines jėgas vakaro.

3. Puoselėti glaudesnę jungtį su Lietuvos tikinčiaisiais, kovojančiais už savo krikščionišką tikėjimą bei laisvę; atkreipti laisvojo pasaulio dėmesį į jų būklę; didesnę moralinę pagalbą stiprinti Lietuvos Bažnyčios ir lietuvių tautos viltį.

1986 metai paskelbti Sąmoningo Tikėjimo metais.

• "Gintaro" Ansamblio dailis atliks programą KOVO 9 d., per Šv. Kazimiero Parapijos metinius pietus.

• "NL" VALDYBOS POSE-Dis įvyks VASARIO 7 d., Redakcijos patalpose, 7 val.

AUKOS TAUTOS FONDUI MONTREALYJE 1985 m.

VLIK'as, vesdamas Lietuvos laisvinimo akciją, finansiniai remia keturias lietuviškas radijo programas, kurių bangomis kasdieną tiesios žodžiu skrenda į pavergtąją Lietuvą. Jis taip pat finansuoja ELTOS biuletenų leidimą 6-mis kalbomis, informuodami laisvąjį pasaulį apie Lietuvos pavergimą. Tie darbai reikalauja nemažai lėšų, todėl Tautos Fondas kiekvienais metais praveda lėšų telkimo vąj.

Montrealeio ir jo apylinkių lietuviai per 1985 metus Tautos Fondui suaukojo per 4,500 dolerių. Dėkojame. (Palyginus su kitomis lietuvių kolonijomis, galima būtų tikėtis ir daugiau).

Laisvinimo kova yra tęsiama, kiekviena auka - didelė ir maža - yra mielai laukiama.

Kaip ir kas metai, taip ir šiais metais, Montrealyje ir Quebec'o provincijoje gyvenančių lietuvių tarpe yra telkiamos aukos Tautos Fondui.

Į išsiuntintus Tautos Fondo laiškus, pirmieji su auka pagal eilę atsiliepė:

Č. Januškevičius - \$100; A. Macelis - \$25; S. Naginonis - \$100; A. Daniliauskas - \$50; C. Yasutienė - \$100; V. Iva - nauskas - \$50; Pr. Bernotas - \$50; Iz. Gorys - \$100; A. Posk - \$25; Aušros Vartų Parapija - \$100; Anonymus - \$200; J. Astravas - \$25; A. Jurgutis - \$50; Bukauskų šeima, Pr. Bukausko 5 metų mirties sukakties proga - \$25; A. Gailius - \$50; A. Rakauskas - \$100; P. Juodelis - \$50; A. ir L. Jurjonai - \$50; V. Lietuviniškas - \$25; S. Andruskevičius - \$10; A. Zabukas - \$40; W. Genteman - \$25; E. Luškošienė - \$10; Pr. Galdikas - \$25; R. A. Lapina - \$20; J. Budrevičius - \$10; Br. Niedvaras - \$25; L. Stankevičius - \$20; M. Grinkus - \$20; J. Vaitkutis Kazės Maciulevičienės atminimui - \$50.

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame ir laukiame atsiliepiant ir kitų. Tautos Fondo Atstovybė Montrealyje

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS min. \$ 1,000.00
1 metų 9 1/4 %
TERMINUOTUS INDĖLIUS
1 metų 8 3/4 %
180 d. - 364 d. 8 1/2 %
120 d. - 179 d. 8 1/4 %
60 d. - 119 d. 8 %
30 d. - 59 d. 7 3/4 %
TRUMPALAIKIUS INDĖLIUS
už \$20,000 ar daugiau
TAUPOSMOSIOS SĄSKAITOS
specialios 6.25 %
Su draudimu 6. %
Kasdieninės 5.75 %
ČEKIŲ SĄSKAITAS 5 %

DUODA

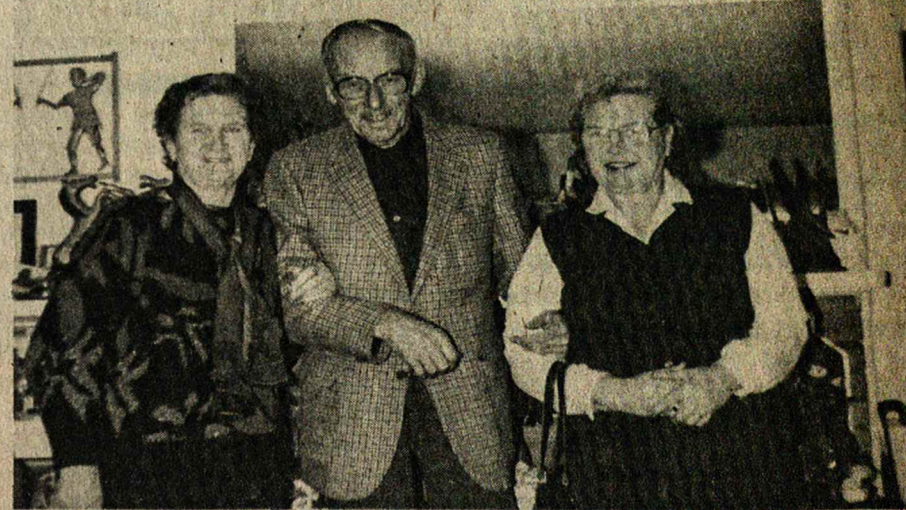
PASKOLAS:

NEKILNOJAMO TURTO IR ASMENINĖS PASKOLOS MIRTIES ATVEJU DRAUDŽIAMOS IKI \$ 10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve 3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč. 9:00 - 3:00
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00
Penktadieniais 10:00 - 6:00
Sekmadieniais nuo SPALIO 15 iki GEGUŽES 15 d. abiejose parapijos salėse dirbama nuo 10:30 - 12:30 v. at.

Petronėlė Snapkauskienė, atostogaudama pas dukterį Vancouveryje, susitiko savo bičiulius p.p. K. Čičauskus, Victoria, BC, kurie užsisakė laikraštį.

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

• GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ •
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

Maurice Kaplan Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remdėliuoju
• Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646